

Observatori de la vinya, el vi i el Cava

BUTLLETÍ núm. 4

**novembre
2008**

INTRODUCCIÓ

1. FASE AGRÀRIA
2. FASE VINÍCOLA
3. FASE COMERCIAL I CONSUM
4. EVOLUCIÓ DE PREUS AL CONSUM
5. EL MERCAT DE VI FRANCÈS
6. RECULL DE CAMPANYA 2008

Generalitat de Catalunya
Departament d'Agricultura,
Alimentació i Acció Rural

INCAVI
Institut Català de la Vinya i el Vi

IV Butlletí sobre el sector vitivinícola a Catalunya

Setembre del 2008

Elaboradors del III Butlletí:

Cristina Escobar (CREDA – UPC – IRTA) (crisrina.escobar@upc.edu)
José M Gil (CREDA – UPC – IRTA) (chema.gil@upc.edu)

Coordinador:

Xoán Elorduy (INCAVI) (xoan.elorduy@gencat.net)

Amb la col·laboració de:

Cristina Fumanal (DAR) (cfumanal@gencat.net)

ÍNDEX DE CONTINGUTS

BLOC I: FASE AGRÀRIA

- 1. SUPERFÍCIE VITÍCOLA A CATALUNYA**
- 2. EXPLOTACIONS VITÍCOLES A CATALUNYA**
- 3. PRODUCCIÓ VITÍCOLA A CATALUNYA**
Anàlisi varietal de la producció vitícola

BLOC II: FASE VINÍCOLA

- 4. PRODUCCIÓ DE VI A CATALUNYA**
- 5. ESPECIALITZACIÓ EN LA PRODUCCIÓ DE VI A CATALUNYA I DENOMINACIONS D'ORIGEN**
Anàlisi de la producció de vi segons varietat de raïm
- 6. ESTRUCTURA DEL SECTOR VINÍCOLA A CATALUNYA**

BLOC III: FASE COMERCIAL I CONSUM

- 7. CONSUM DE VI**
- 8. COMERÇ EXTERIOR**
- 9. COMERCIALITZACIÓ DE LES D.O. CATALANES**

BLOC IV: EVOLUCIÓ DE PREUS AL CONSUM

BLOC V: EL MERCAT DEL VI FRANCÈS

BLOC VI: RECULL DE CAMPANYA 2008

Introducció

Aquest butlletí correspon a la quarta publicació de l'Observatori de la Vinya, el Vi i el Cava de Catalunya.

En un primer apartat, s'ha realitzat una actualització de la major part de la informació publicada anteriorment al butlletí número 1 de l'Observatori de la Vinya, el Vi i el Cava, sobre el sector vitivinícola a Catalunya.

Aquesta actualització ocupa la major part del present butlletí: blocs I, II i III. En aquests tres blocs, la informació gràfic – numèrica continguda es representa en sèries temporals, en les que s'afegeixen tants anys com ha estat possible, segons la informació disponible.

No obstant, en el text explicatiu que l'acompanya es fa esment de l'evolució de la sèrie respecte el darrer o darrers anys afegits, ja que l'evolució de la sèrie temporal es comenta en l'anterior butlletí (núm.1).

Al bloc IV, es realitza la quarta observació de preus en establiments comercials, a partir de la selecció d'uns vins i caves de referència. Com ja es va anunciar, aquesta informació s'anirà observant successivament amb l'objectiu d'oferir una continuïtat.

En un cinquè bloc, es realitza una breu descripció del mercat de vi francès, especialment fent referència a les produccions, comerç exterior i consum de vi.

Finalment, al bloc V, es realitza un recull de la campanya 2008.

Joan Aguado i Masdeu

President de l'Observatori de la Vinya, el vi i el cava
Director general de l'INCAVI

BLOC I: FASE AGRÀRIA**1. Superfície Vitícola a Catalunya**

És conegut que la producció de vi a Catalunya es centra en la producció de vi de qualitat (VQPRD) i/o cava, essent la producció de vi de taula i d'altres de caràcter més marginal.

Així es demostra ja que **la superfície registrada en les denominacions d'origen catalanes representa un 94% de la superfície total en producció a Catalunya** (taules 1 i 2).

En la darrera campanya (2006/07) la superfície total de vinya s'ha reduït un 3,6% (taula 3) respecte a la campanya anterior (font DAR). El mateix succeeix amb la superfície inscrita a les denominacions d'origen, tot i que en menor proporció. Aquesta ha patit una davallada del 2,25% respecte a la campanya anterior (font INCAVI).

S'ha d'esmentar també que a la taula 1 faltaria afegir la superfície registrada exclusivament a la denominació d'origen Catalunya i Cava. Aquestes dades no estan disponibles i, afegir la superfície total inscrita en aquestes D.O. donaria lloc a duplicacions, donat que les finques vitivinícoles poden pertànyer a vàries D.O..

Taula 1

Superfície de vinya destinada a VQPRD de les Denominacions d'Origen catalanes. Recull de les campanyes 1999-00 fins a 2005-06

Font: INCAVI. Nota: les D.O. Catalunya i Cava no s'inclouen per tal d'evitar duplicar les dades

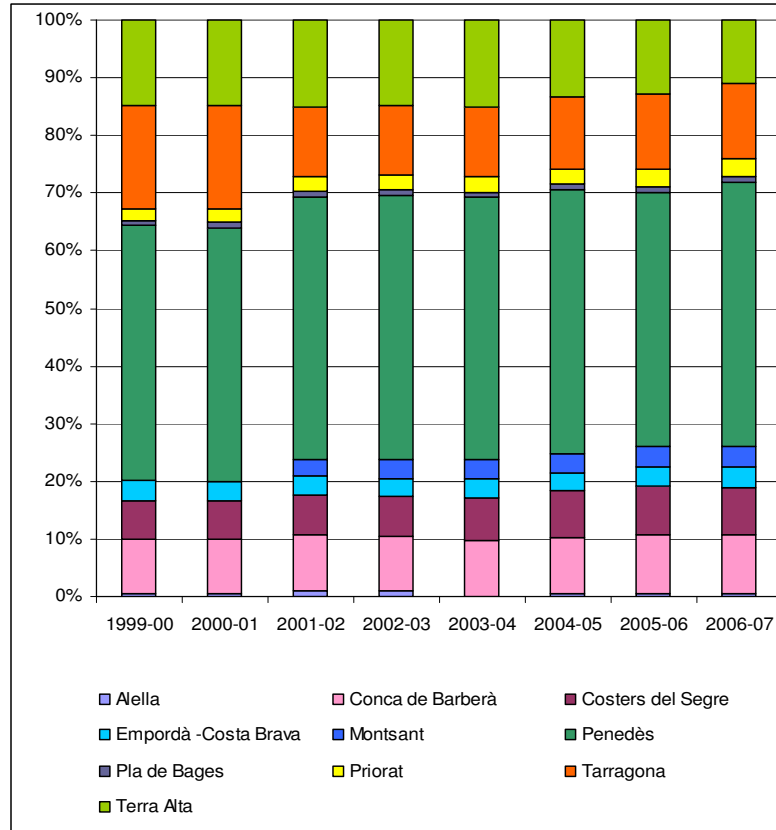
Campanya/ D.O.	1999/00	2000/01	2001/02	2002/03	2003/04	2004/05	2005/06	2006/07
Alella	338	338	-	-	-	314	314	314
Conca de Barberà	5.904	5.928	5.950	5.950	5.871	5.888	5.865	5.700
Costers del Segre	4.077	4.180	4.286	4.144	4.622	4.869	4.860	4.719
Empordà – C.B.	2.298	2.032	2.032	2.033	2.070	1.856	1.922	2.003
Montsant	-	-	1.700	2.047	2.020	2.025	2.032	2.006
Penedès	27.474	27.524	27.692	28.148	27.729	27.702	25.512	25.824
Pla de Bages	500	550	550	550	550	550	550	550
Priorat	1.233	1.443	1.600	1.600	1.650	1.620	1.722	1.784
Tarragona	11.155	11.294	7.280	7.391	7.391	7.572	7.627	7.262
Terra Alta	9.200	9.220	9.220	9.200	9.224	7.997	7.324	6.268
Total Vi Tranquil	62.179	62.509	60.870	61.623	61.127	60.393	57.728	56.430

Les dades de la taula 1 estan reflectides percentualment a la figura 1. Com ja és conegut, destaca la denominació d'origen Penedès que, mantenint les hectàrees respecte a la campanya anterior, és la D.O. catalana amb major superfície – representa el 45% de la superfície

inscrita -.

Quant a les altres denominacions d'origen, aquestes han mantingut tanmateix les seves hectàrees respecte a la campanya anterior.

Fig.1
Evolució de la distribució de la superfície de vinya a Catalunya per D.O.
Font: INCAVI

A la taula 2 es mostra la superfície total i en producció de vinya a Catalunya desglossada per províncies.

En aquesta campanya (2007), Tarragona és la província que major superfície de vinya conrea (51,4%), seguida de Barcelona (37,0%), Lleida (8,0%) i Girona (3,6%) –es mantenen els percentatges respecte a la campanya anterior - .

La majoria es conrea en secà (93,7%), excepte a la província de Lleida en què gairebé el 56% de les plantacions són de regadiu, i en la que sembla que aquest va guanyant terreny.

A Catalunya, la superfície total de vinya s'ha reduït en un any un 3,6%, en la mateixa proporció en secà que en regadiu.

La superfície en producció representa el 95% de la superfície total.

Taula 2

Superfície de vinya a Catalunya i Províncies. 2007.

Font: Estadístiques DAR

Províncies	Superfície total			Superfície en Producció		
	Secà	Regadiu	Total	Secà	Regadiu	Total
Barcelona	23.305	66	23.371	22.623	62	22.685
Girona	2.213	59	2.272	2.202	59	2.261
Lleida	2.281	2.754	5.035	2.192	2.665	4.857
Tarragona	31.352	1.096	32.448	29.438	737	30.175
CATALUNYA	59.151	3.975	63.126	56.455	3.523	59.978

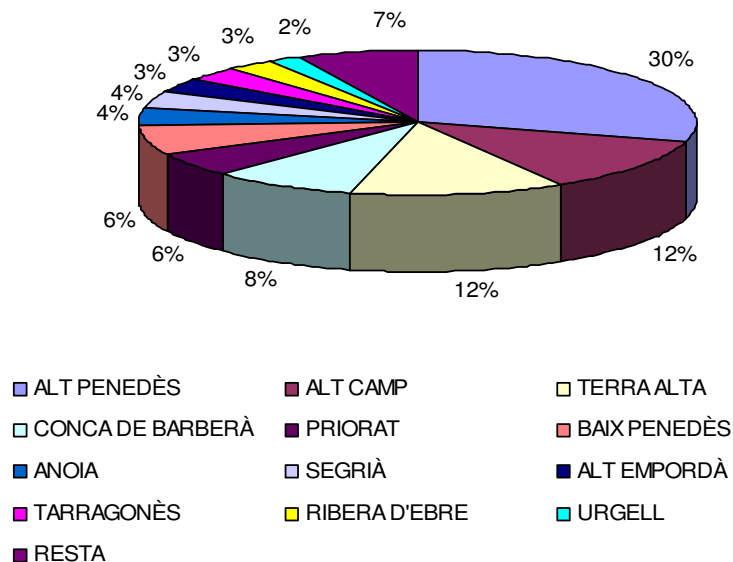
A la taula 3 es desglossa la superfície de vinya per comarques, representant les dues darreres campanyes disponibles (2006 i 2007).

Comparant aquestes dues, s'observa com les comarques amb major tradició vitivinícola mantenen la seva superfície de vinya. No obstant, destaca la comarca del Priorat, que ha reduït la seva superfície vitícola en un 18%.

Les comarques amb menor tradició vitícola, disminueixen en general la seva superfície de vinya, pe. en les comarques de les terres de l'Ebre.

A la figura 2 es representa percentualment la distribució de la superfície vitícola per comarques catalanes.

Fig.2
Distribució de la superfície de vinya a les comarques catalanes. Any 2007.
Font: Estadístiques DAR

Taula 3

Superfície de vinya a Catalunya desagregada per comarques. Anys 2006 i 2007 (comparativa).

Font: Estadístiques DAR

Comarques	Superfície total 2006			Superfície total 2007		
	Secà	Regadiu	Total	Secà	Regadiu	Total
Alt Penedès	18.239	0	18.239	18.341	0	18.341
Alt Camp	7.654	25	7.679	7.779	45	7.824
Terra Alta	7.489	40	7.529	7.744	39	7.783
Conca De Barberà	5.712	35	5.747	5.226	25	5.251
Baix Penedès	4.116	0	4.116	3.297	304	3.601
Priorat	4.381	450	4.831	3.895	65	3.960
Anoia	2.802	0	2.802	2.764	5	2.769
Segrià	33	2.321	2.354	10	2.250	2.260
Tarragonès	1.985	11	1.996	1.877	59	1.936
Alt Empordà	2.055	0	2.055	1.745	302	2.047
Ribera D'Ebre	1.187	674	1.861	1.369	314	1.683
Urgell	1.207	338	1.545	1.013	263	1.276
Garraf	1.041	0	1.041	990	1	991
Garrigues	864	81	945	694	56	750
Bages	470	0	470	387	7	394
Baix Llobregat	401	0	401	384	1	385
Noguera	359	19	378	223	153	376
Baix Empordà	317	0	317	282	0	282
Baix Camp	161	0	161	176	51	227
Pallars Jussà	187	37	224	200	32	232
Maresme	246	35	281	135	0	135
Vallès Oriental	154	0	154	242	1	243
Segarra	162	0	162	194	0	194
Vallès Occidental	52	0	52	44	0	44
Baix Ebre	54	0	54	56	1	57
Gironès	28	0	28	40	0	40
Selva	26	0	26	14	0	14
Montsià	19	0	19	6	0	6
Alt Urgell	20	2	22	11	1	12
Barcelonès	6	0	6	6	0	6
Berguedà	0	0	0	0	0	0
Pla De L'estany	1	0	1	0	0	0
Osona	0	0	0	1	0	1
Garrotxa	6	0	6	0	0	0
Pla D'Urgell	1	2	3	5	0	5
Alta Ribagorça	0	0	0	0	0	0
Cerdanya	0	0	0	1	0	1
Pallars Sobirà	0	0	0	0	0	0
Ripollès	0	0	0	0	0	0
Solsonès	0	0	0	0	0	0
Vall D'Aran	0	0	0	0	0	0
Catalunya	61.435	4.070	65.505	59.151	3.975	63.126

2. Explotacions vitícoles a Catalunya

A la campanya 2007-08, 9.183 productors varen realitzar la declaració de collita (font RVC). No obstant, aquesta xifra no es pot extrapolar al nombre d'explotacions ja que existeixen més productors que explotacions. Això es degut a l'existència de diferents règims de tinença, com la parcel·la o l'arrendament de terres, entre d'altres.

Comparant amb la campanya 2006-07, el nombre de productors que varen realitzar la declaració de collita s'ha reduït al voltant del 4% (font RVC).

A la taula 4 es mostra l'evolució dels viticultors inscrits a les denominacions d'origen catalanes. En aquest cas també s'ometen les denominacions Catalunya i Cava, ja que poden donar lloc a duplicacions de les dades.

Comparant la campanya 2006-07 amb l'anterior, s'observa que el nombre de viticultors inscrits a les D.O. ha davallat en un 4%.

No obstant, destaquen les denominacions d'origen Conca de Barberà i Priorat pel seu comportament diferenciat.

La D.O. Conca de Barberà destaca per una davallada important dels seus viticultors. Així, es manté la tendència clarament decreixent observada en la sèrie, tot i l'aparició d'un petit increment a la campanya anterior (2005-06).

La D.O.Q. Priorat, contràriament, augmenta el nombre dels viticultors inscrits en un 17%.

Taula 4

Nombre de Viticultors inscrits a les D.O. catalanes. Del 1999-00 al 2006-07.

Font: INCAVI

Campanya/ D.O.	1999/2000	2000/2001	2001/2002	2002/2003	2003/2004	2004/2005	2005/2006	2006/2007
Alella	137	137	137	137	-	93	92	97
Conca de Barberà	2.220	2.235	2.250	2.235	2.200	1.265	1.681	1.300
Costers del Segre	772	762	751	701	638	645	669	650
Empordà -CB	570	570	570	570	570	552	409	418
Montsant	-	-	780	781	783	783	786	783
Penedès	5.787	5.689	5.681	5.724	5.763	5.760	5.182	4.914
Pla de Bages	100	100	100	100	100	100	100	100
Priorat	379	554	600	600	620	620	620	726
Tarragona	4.749	4.764	2.613	2.766	2.289	2.377	2.012	1.970
Terra Alta	1.802	2.124	2.120	1.933	1.884	1.759	1.662	1.661
Total	16.516	16.935	15.602	15.547	14.847	13.954	13.213	12.668

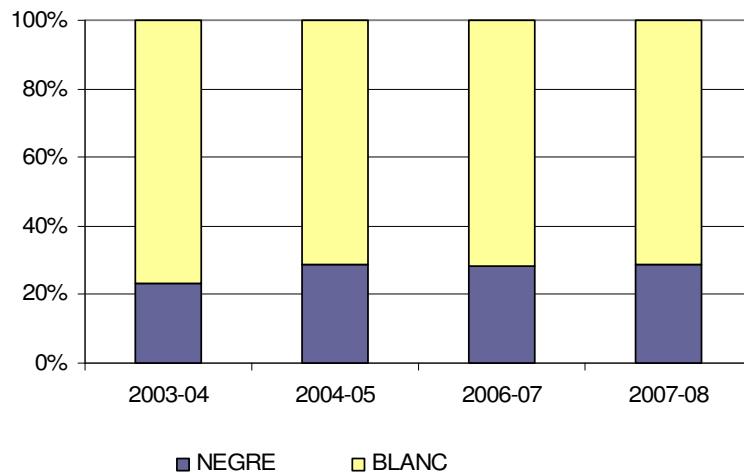
3. Producció Vitícola a Catalunya

Anàlisi Varietal de la Producció Vitícola

En aquest punt es vol analitzar la producció de raïm segons si es tracta de varietats blanques o negres i, segons la varietat específica.

Fig.3
Distribució del raïm produït a Catalunya entre varietats blanques i negres. Mitjana de les campanyes 2003-04, 2004-05, 2006-07 i 2007-08

Font: Declaracions de collita. RVC. DAR.

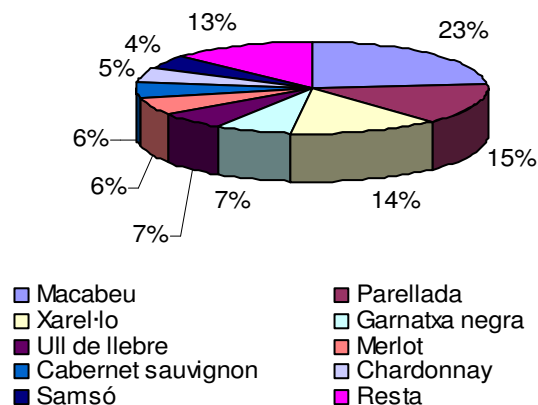
Segons la figura anterior, a Catalunya al voltant del 75-70 % de la producció de raïm prové de varietats blanques. Cal esmentar que tota la producció de cava es realitza a partir de varietats blanques i que aquest factor és determinant per generar l'esmentada distribució.

Quant a les varietats conreades, de les 45 varietats declarades en el Registre Vitivinícola de Catalunya (2008), 9 es poden considerar representatives (figura 4). Aquest fet determina la gran riquesa de varietats existents en el territori però la poca importància relativa de la majoria.

Tal i com s'observa a la figura següent, les més significatives serien Macabeu, Parellada i Xarel·lo, totes elles varietats blanques.

Fig.4
Distribució de les hectàrees de raïm a Catalunya segons varietats.

Font: RVC. 2008.

BLOC II: FASE VINÍCOLA

4. Producció de vi a Catalunya

La producció de vi a Catalunya els anys 2006 i 2007 torna a remuntar – després d’una davallada forta l’any 2005 – al voltant dels 3 milions d’hectolitres.

Així, es mantenen els nivells de l’any 1999 i 2000, després d’una tendència creixent observada en els anys 2001 fins al 2004.

Fig.5
Evolució de la producció de vi total a Catalunya.

Font: Estadístiques del DAR

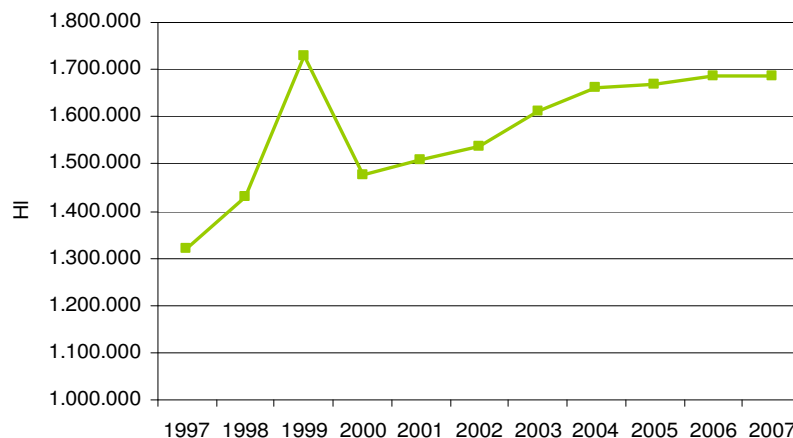
NOTA: La producció de vi blanc inclou el vi base destinat a cava..

Quant a **la producció de cava** (figura 6) s’observa que des de la davallada de l’any 2000, **presenta una tendència creixent** que sembla assolir un altiplà, situant-se l’any 2007 molt a prop d’1,7 milions d’hectolitres.

Fig.6
Evolució en la comercialització de cava al conjunt estatal

Font: CR del cava

Pel que fa a la distribució territorial de la producció de vi a Catalunya, cal dir que es troba dominada per les províncies de **Tarragona i Barcelona.**

Segons dades del MARM, fent un promig del 1999 al 2003, la província de Tarragona es situa com a principal productora (47%) seguida de Barcelona (42%).

No obstant, en fer un promig de les darreres campanyes (2004, 2005 i 2006), aquesta situació s'ha capgirat, essent ara Barcelona la principal província productora de vi (47% de la producció), seguida de Tarragona (43%).

5. Especialització en la producció de vi a Catalunya i Denominacions d'Origen

Anàlisi de la producció de vi segons varietat de raïm

Tal i com s'ha comentat prèviament, la producció de raïm a Catalunya prové en un 75-70% de varietats blanques. Aquest fet es veu reflectit en la producció de vi (incloent-hi la producció de vi base cava).

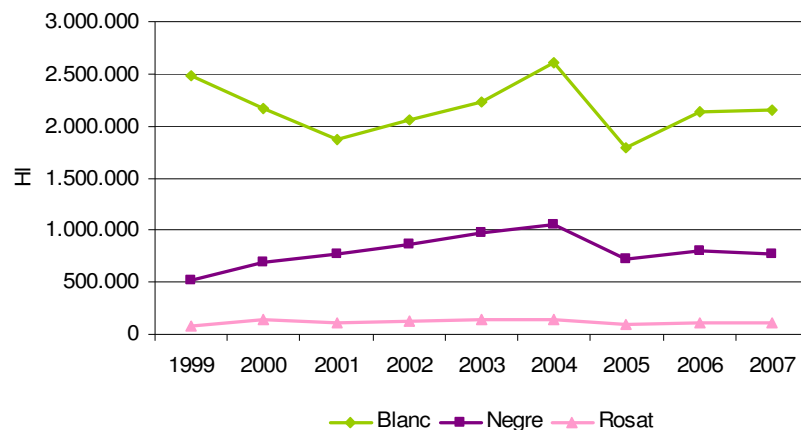
La Figura 7 mostra aquesta clara superioritat de la producció de vi blanc, i com les tendències més o menys es mantenen respecte anys anteriors.

Tanmateix, s'observa com l'incipient increment de les produccions de vi negre i rosat, experimentat durant algunes campanyes, ha retornat a les seves proporcions, a causa d'un increment relatiu en la producció de vi blanc en els darrers anys.

Fig.7
Evolució de la producció de vi blanc, negre i rosat a Catalunya.

Font: Estadístiques del DAR

NOTA: La producció de vi blanc inclou el vi base destinat a cava.

Denominacions d'Origen del sector vitícola català. Producció de vi.

A la taula següent es mostra un recull dels hectolitres qualificats per les denominacions d'origen catalanes (campanya 1998-99 fins a 2006-07).

Comparant les dues darreres campanyes, s'observa una **estabilitat en la producció total de vi tranquil**. No obstant, observant les denominacions d'origen per separat, es pot comprovar com algunes pateixen canvis importants, tant a l'alça com a la baixa.

Quant a augments en les produccions, destaquen les denominacions d'origen Conca del Barberà i Priorat.

Especialment la D.O. Conca de Barberà, que té un creixement del 89,1%. Així, destaca la variabilitat d'aquesta D.O., que pot anar vinculada al canvi de criteri quant a l'assignació d'Hectolitres qualificats i, a la seva superposició amb les denominacions d'origen Catalunya i Cava.

Quant a la D.O.Q. Priorat, aquesta incrementa la seva producció en gairebé un 30%. No obstant, es podria considerar com a fet puntual degut a factors diversos, com poden ser els agroclimàtics, l'entrada en producció de noves plantacions, etc....

Taula 5

Evolució en la producció d'hectolitres qualificats per les D.O. catalanes (campanya 1998-99 fins a 2006-07)

Font: INCAVI

NOTA: aquest recull no inclou el vi base destinat a Cava o a la D.O. Catalunya.

Aquestes dades representen aproximadament el 23 % del total de vi produït a Catalunya (al voltant de 3 milions d'hl). Faltarien afegir les produccions de la D.O.. Cava i Catalunya que s'han omès per tal de no donar lloc a duplicacions.

D.O.	1998-99	1999-00	2000-01	2001-02	2002-03	2003-04	2004-05	2005-06	2006-07
Alella	8.751	8.258	-	7.475	8.137	-	7.018	6.051	5.599
Conca de Barberà	51.306	27.526	78.807	52.782	35.154	30.605	22.018	13.623	25.767
Costers del Segre	69.247	46.960	131.609	82.794	87.019	102.214	119.082	75.338	81.796
Empordà - CB	36.091	58.740	47.611	62.000	60.087	57.019	59.959	51.158	45.980
Montsant	-	-	-	48.414	32.968	67.800	50.996	41.161	26.150
Penedès	450.726	540.325	587.935	455.172	523.451	518.413	468.865	380.802	402.853
Pla de Bages	10.991	12.320	12.000	10.950	11.800	12.700	10.900	8.250	8.889
Priorat	6.413	3.443	4.732	4.875	1.857	-	4.117	4.593	5.961
Tarragona	501.658	497.030	453.457	316.543	391.500	439.492	454.833	70.900	78.436
Terra Alta	295.954	298.575	301.196	310.984	268.941	69.545	65.617	34.276	23.955
Total Vi Tranquil	1.431.137	1.493.177	1.621.004	1.351.989	1.420.914	1.297.788	1.263.405	687.552	703.274

Finalment, destacar les D.O. que presenten davallades importants en la producció de vi tranquil respecte a la campanya anterior, com són Terra Alta i Montsant.

Per a la D.O. Terra Alta, que redueix els hectolitres qualificats en un 30%, es podria considerar que encara es veu afectada pel canvi de criteri que es va establir a la campanya 2003-04, a l'hora de reflectir la producció destinada a vi de denominació d'origen.

La D.O. Montsant redueix la seva producció al voltant del 36% a causa de modificacions en el sistema de qualificació del vi, pel que es considera únicament qualificat el vi embotellat llest per la sortida al mercat; aquest sistema fa que el vi total qualificat de la D.O. s'incrementi al llarg de tot l'any, en funció de les demandes del mercat.

A la figura 9 es mostra l'evolució dels hectolitres qualificats per les diferents D.O. a partir de les dades de la taula 5. En aquest cas s'han omès també les D.O. d'Alella i el Pla de Bages, ja que l'ordre de magnitud d'aquestes és molt inferior a la resta i no apareixen ben representades.

Tan a la figura 8 com a la 9 s'aprecia una forta davallada de vi qualificat entre els anys 2004-05 i 2005-06; aquest fet es purament un efecte estadístic, ja que fins a la primera campanya citada el

sistema de còmput dels Hectolitres qualificats de diverses D.O. incloïa el vi produït a la seva zona vitícola però que finalment feia cap a la D.O. Catalunya o a la D.O. Cava; a la campanya 2005-06 es modifica aquest criteri i només es reflecteix el vi produït i efectivament qualificat per cada D.O..

A la figura 10 queden reflectits els Hectolitres qualificats de la D.O. Catalunya. Com és d'esperar, en aquesta D.O. no queda reflectit el canvi de criteri efectuat a partir de la campanya 2005-06.

Fig.8
Evolució de la producció d'hectolitres de vi qualificat a Catalunya

Font: INCAVI..

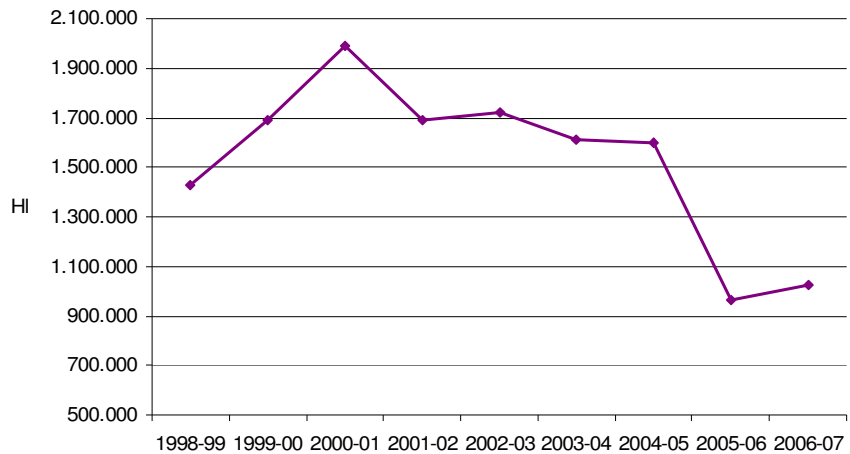

Fig.9
Evolució de la producció d'hectolitres de vi qualificat segons la D.O., exceptuant les D.O.'s menys representatives

Font: INCAVI..

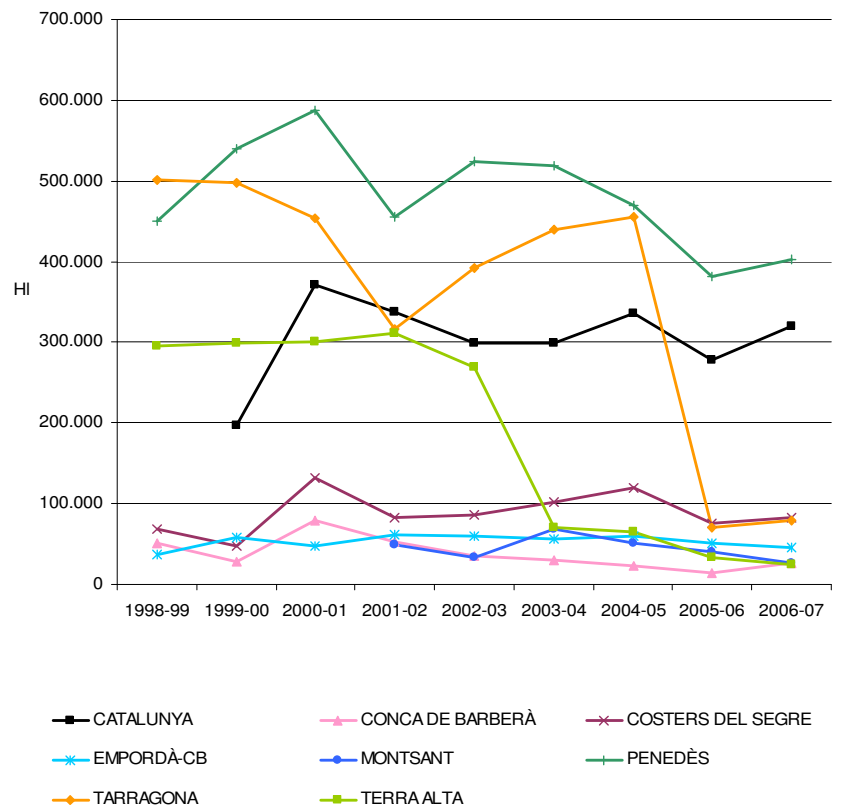
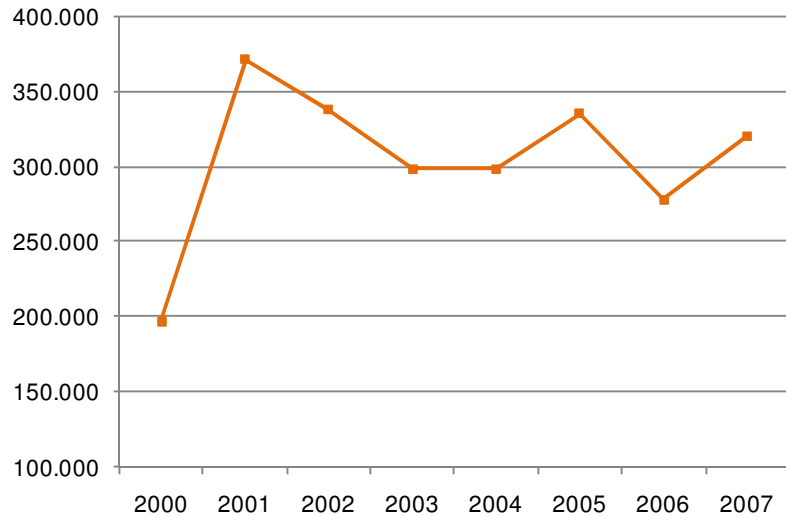

Fig.10
Evolució de la producció d'hectolitres de vi qualificat de la D.O. Catalunya

Font: INCAVI..

6. Estructura Del Sector Vinícola A Catalunya

L'anàlisi econòmic del sector vitícola ens indica com mostra la figura 11 , que el valor de la producció ha sofert una disminució fins a la campanya 2003 amb una clara recuperació posterior. Tanmateix, el valor afegit brut s'ha mantingut més o menys constant, fet que suggereix una variació dels costos de producció paral·lela al valor de la producció.

Pel que fa a l'estructura del sector industrial vinícola català, cal destacar, segons dades d'estructura econòmica de la indústria de l'IDESCAT (2006), que el nombre d'establiments es situa en prop de 350, dels quals aproximadament, el 12,5% són establiments de més de 20 empleats.

El nombre mig d'ocupats per establiment industrial és del 14,7, amb una tendència creixent sobretot a partir del 2002; mentre que les hores treballades per empleat al llarg de l'any són 1.743. En el seu conjunt, el sector genera aproximadament 5.000 llocs de treball.

Fig.11
Evolució del valor de la producció i del valor afegit brut .

Font: Idescat

(euros constants)

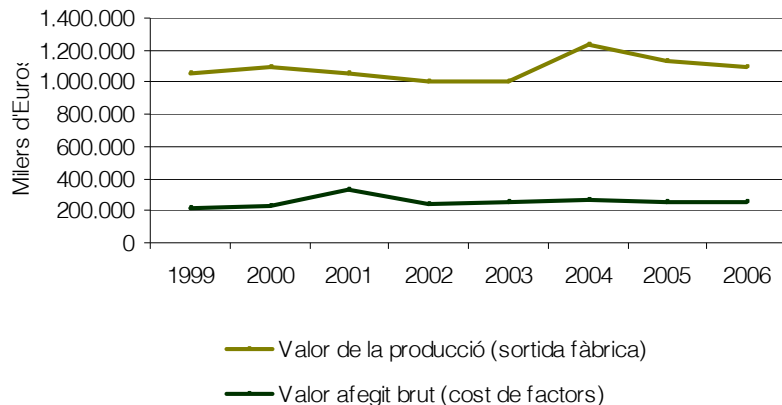
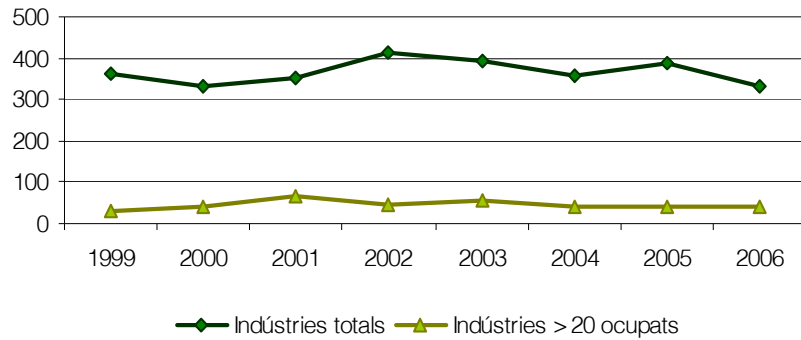

Fig.12
**Evolució del nombre
 d'indústries i de
 l'ocupació en el sector
 vinícola.**
 Font: Idescat

BLOC III: FASE COMERCIAL I CONSUM

7. Consum de Vi

El consum de vi a les llars catalanes en el període 1999-2007 es situà de mitjana entorn als 18 litres per càpita, molt per sobre de la mitjana espanyola, de 12,5 litres per càpita (*font MARM*).

Les dades actualitzades mostren un manteniment de les tendències anteriorment observades. Així, el consum total de vi a les llars continua mantenint una disminució progressiva, principalment atribuïble al vi de taula, el consum dels qual s'ha reduït en 3 i 4 litres per càpita a Catalunya i al conjunt de l'Estat, respectivament.

Pel que fa als VQPRD, el seu consum continua augmentat any rera any (7% a Catalunya i 12% al conjunt de l'Estat).

Fig.13
**Demanda de vins a la
 llar a Catalunya (Litres
 per càpita)**
 Font: MARM

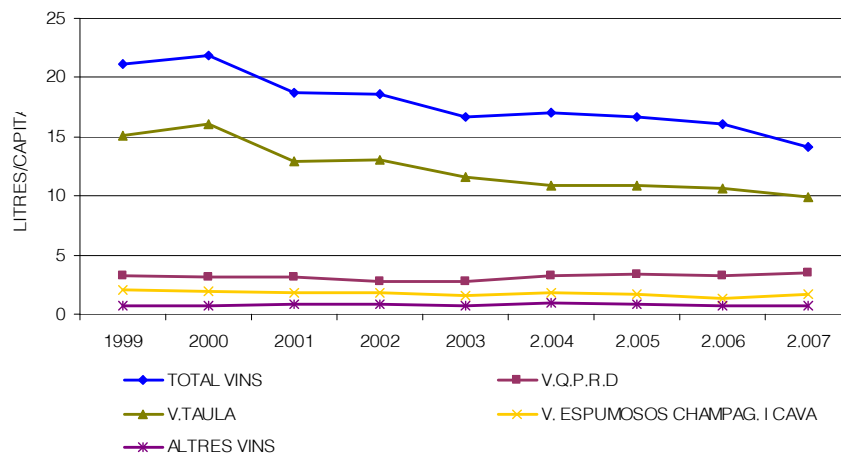
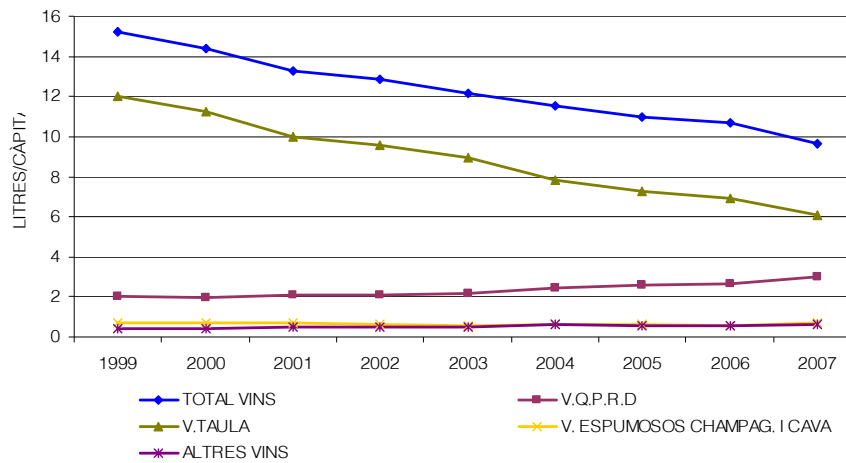

Fig.14
Demanda de vins a la llar a l'Estat Espanyol
 Font: MARM

Si bé no disposem de la dades de consum total (dins i fora de la llar) per a Catalunya, el seu valor si que és conegut per a Espanya. Concretament, el consum en el sector de la restauració representa més de la meitat del consum total de vi a Espanya.

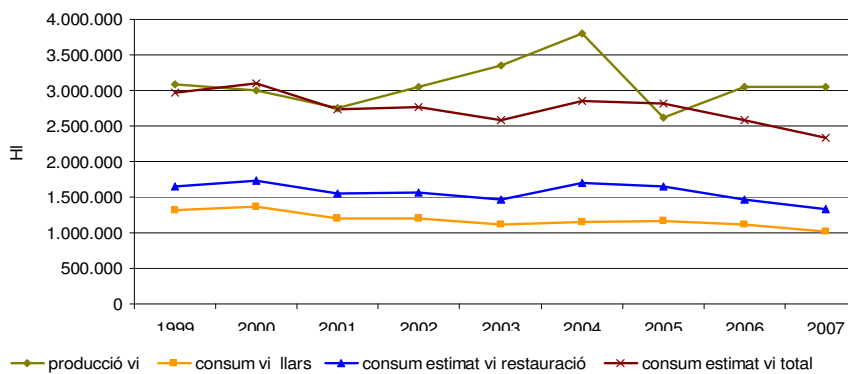
Per a l'anàlisi de l'evolució de la producció en relació al consum de vi a Catalunya, s'ha dut a terme una estimació del consum al sector de la restauració prenent com a referència el percentatge del consum a l'estat espanyol.

La figura 15 indica que el consum total continua experimentant una tendència a la baixa, tot i que el consum al sector de la restauració continuï en augment.

Quant a la producció, tot i haver patit cicles creixents i decreixents, actualment sembla mantenir-se més o menys constant al voltant dels tres milions d'hectolitres.

Davant d'aquestes dades, cal esperar un increment de les exportacions per tal d'absorbir les nostres produccions.

Fig.15
Producció i consum de vi (hl) a Catalunya
 Font: elaboració pròpia a partir de dades del MARM i del DAR

8. Comerç Exterior

Quant al comerç exterior del sector vitivinícola català, cal destacar el desequilibri entre importacions i exportacions, així com l'increment espectacular del comerç exterior, sobretot pel que fa a les importacions.

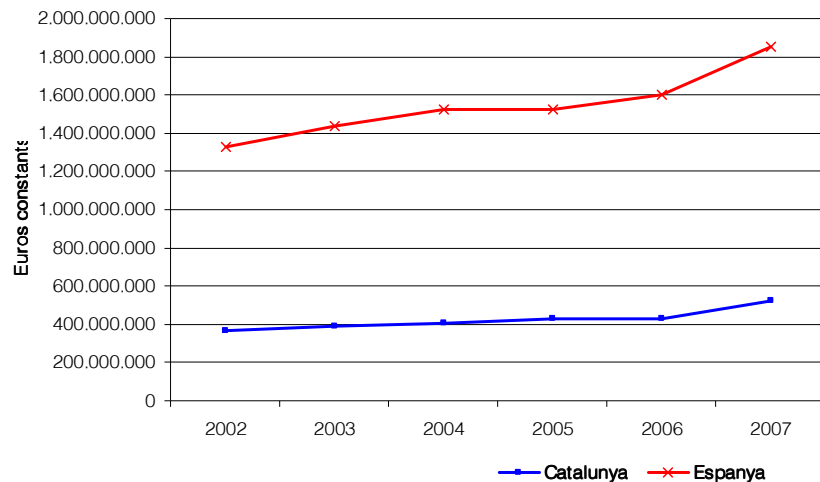
Concretament, les importacions de vi a Catalunya en els últims anys (mitjana 2002-07) es situen entorn dels 78 milions d'euros¹, havent experimentat un creixement interanual del 76% l'any 2007.

Les exportacions ronden els 424 milions d'euros, també amb un important increment interanual (21%).

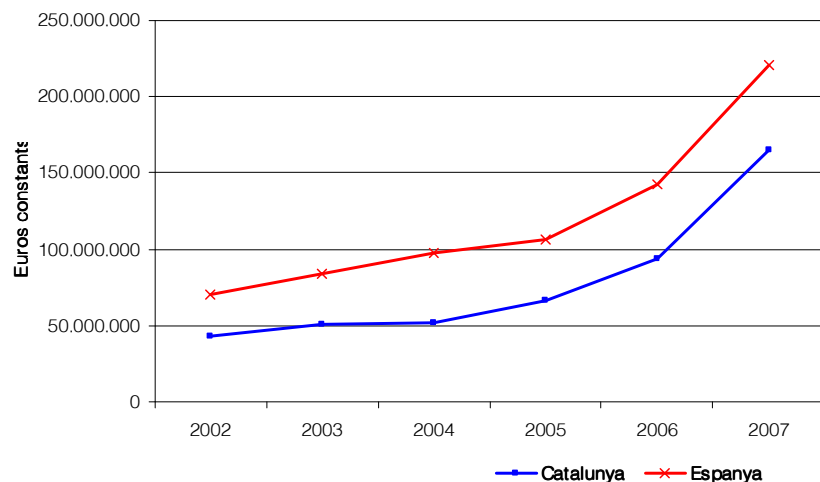
A l'Estat espanyol s'experimenten unes tendències similars, amb creixements interanuals, l'any 2007, del 54% i del 15%, pel que fa a importacions i exportacions, respectivament.

Fig.16
Evolució del comerç exterior vinícola a Catalunya i a Espanya. Període 200
 Font: Base de dades de comerç exterior de les Cambres de Comerç

a) Exportacions

b) Importacions

¹ Els valor monetaris presentats en aquest apartat estan expressats en euros corrents

Durant aquest mateix període, com es pot observar en la figura 16, la balança comercial es manté més o menys estable, tot i que amb una tendència creixent, sobretot a Espanya. La mitjana del període 2002-2007 representa un superàvit d'uns 346 milions d'euros per a Catalunya.

La taxa de cobertura, (figura 18) mostra una evolució decreixent, la qual indica un **creixement més lent de les exportacions que de les importacions**.

Fig.17
Evolució de la balança comercial pel sector vitivinícola a Catalunya i a Espanya

Font: Base de dades de comerç exterior de les Cambres de Comerç

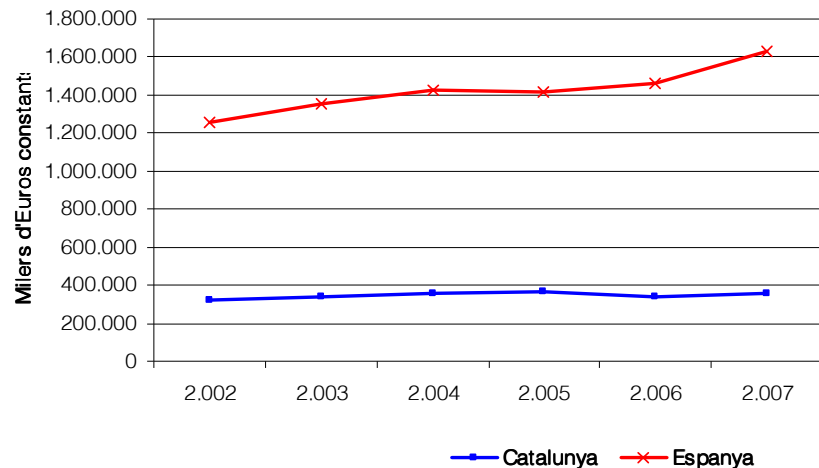
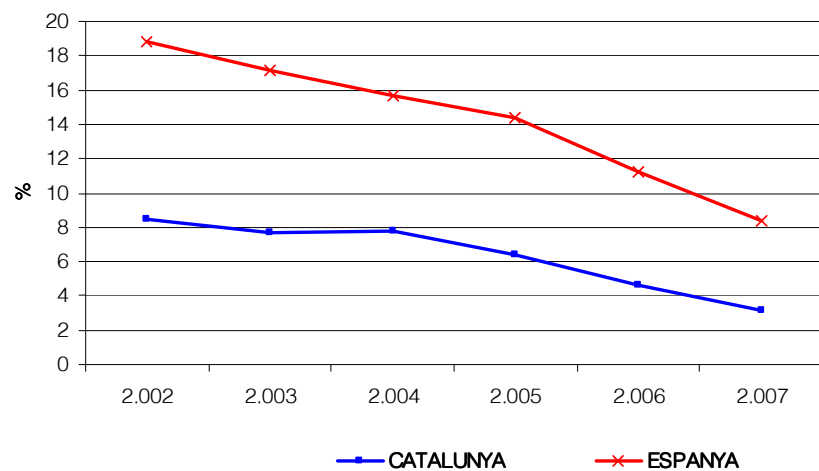

Fig.18
Evolució de la taxa de cobertura a Catalunya i a Espanya

Font: Base de dades de comerç exterior de les Cambres de Comerç

Quant a les importacions catalanes, cal destacar l'origen principalment europeu (figura 19). **El principal proveïdor de vi a Catalunya és França**, de qui, durant el període 2002-07, es va importar vi anualment per un valor de 43 milions d'euros, el que representa aproximadament el 60% del total de les importacions. No obstant, s'observa com les importacions d'aquest país van perdent quota de mercat a Catalunya: del 70% al 43% en el període 2002-07.

Per ordre d'importància, segueixen Itàlia i Portugal. Itàlia ha augmentat la seva quota de mercat, assolint un 36% l'any 2007. Portugal, contràriament, veu com es redueix la seva quota de mercat progressivament, substituïda per una creixent presència del Regne Unit. Aquest arriba a assolir un 12% de quota de mercat en el 2007, particularment, a aquest país se li assumeix l'entrada de vins del nou món, actuant com a distribuïdor internacional.

Amb menys importància es trobaria Xile, que no arriba a representar el 2,5% en el promig dels anys observats.

A Espanya, s'obté una distribució de països similar a Catalunya quant a països dels que s'importa vi. Segons dades del 2007, França també és el principal país del que s'importa, amb un valor total de 86 milions d'euros, aproximadament el 40% del total de les importacions. Segueix Itàlia, amb 76 milions d'euros.

Més distanciat es situen el Regne Unit i Portugal amb 18 milions d'euros cadascú, experimentant sobretot el Regne Unit, una tendència creixent similar a l'observada en les importacions catalanes.

Amb menys importància es trobaria Xile, que no arriba a representar el 2,5% en el promig dels anys observats.

Fig.19
Evolució de les importacions per països a Catalunya, segons valor monetari (període 2002-07)
Font: Base de dades de comerç exterior de les Cambres de Comerç

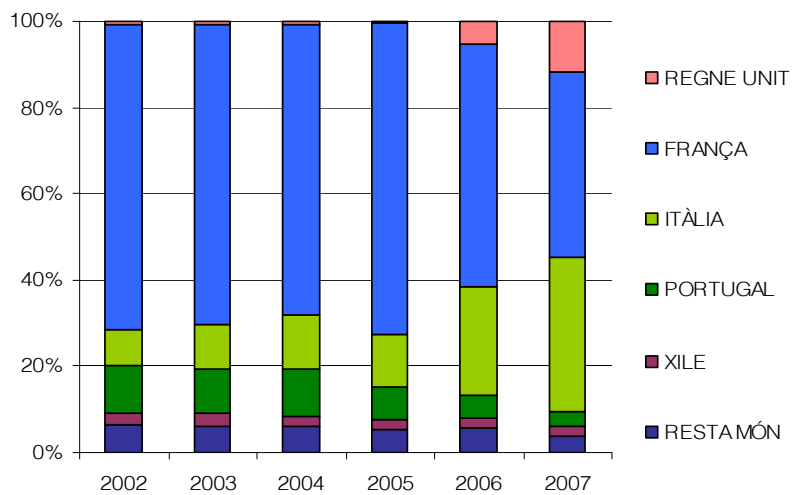
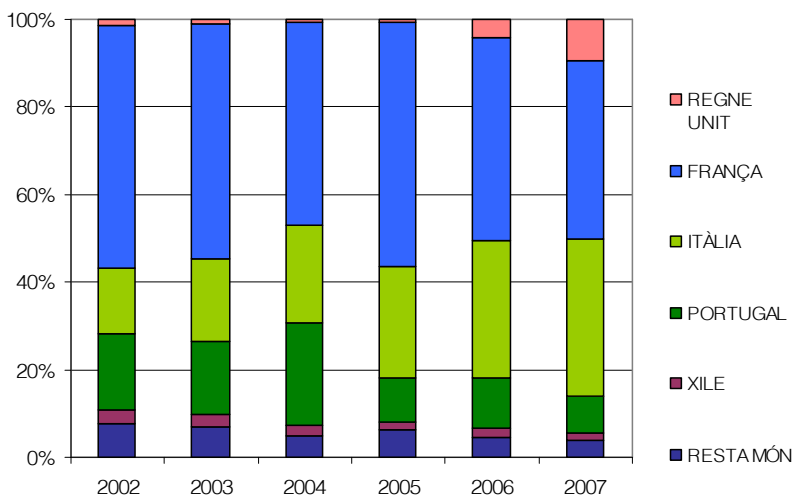

Fig.20
Evolució de les importacions per països a Espanya, segons valor monetari (període 2002-07)
Font: Base de dades de comerç exterior de les Cambres de Comerç

Pel que fa a les exportacions, el país on es destinen la major part de les exportacions vinícoles catalanes és Alemanya, tot i que manté una tendència decreixent en la seva quota de mercat: del 41% al 23% en el període 2002- 07.

Segueixen en ordre d'importància, els Estats Units i el Regne Unit, que importen cadascun entorn del 12% del vi exportat a Catalunya durant aquest període (figura 21).

Cal destacar l'augment de les exportacions a Itàlia, sobretot l'any

2007, que es situen en una quota de l'11%.

A Espanya, s'obté una distribució de països similar a Catalunya en quant als principals països als què s'exporta vi.

Alemanya és el principal país importador, amb una quota que s'ha anat reduint lleugerament (16% el 2007). Segueix el Regne Unit, que ha assolit el mateix nivell que Alemanya en els darrers dos anys.

A continuació es situen els Estats Units, que augmenten la seva quota gradualment, situant-se el 2007 amb un 11%. (figura 22)

Fig.21
Evolució de les exportacions per països a Catalunya, segons valor monetari (període 2002-07)
Font: Base de dades de comerç exterior de les Cambres de Comerç

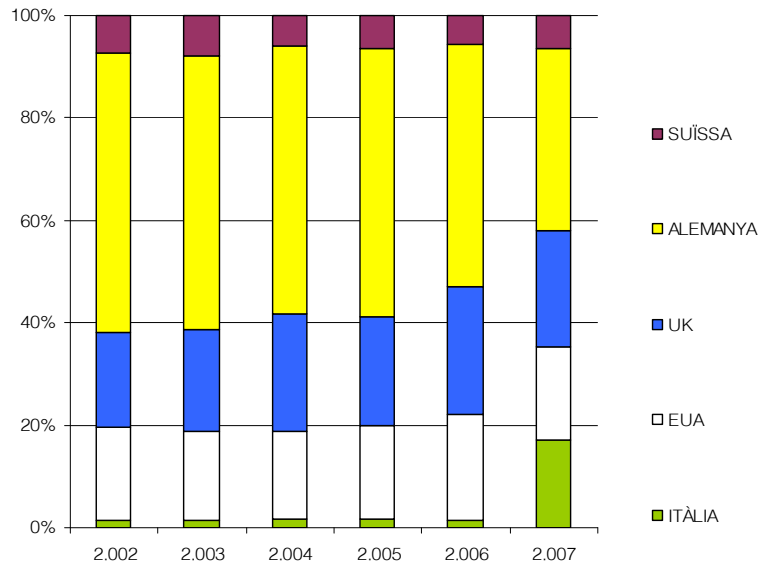
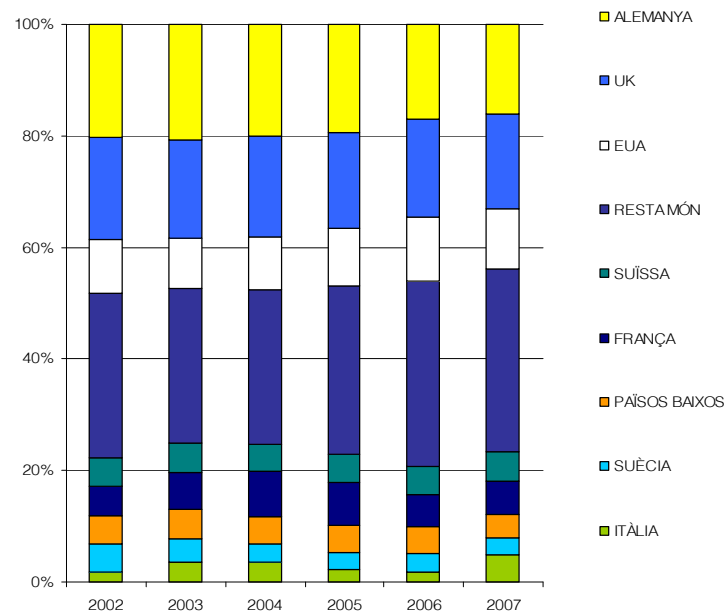

Fig.22
Evolució de les exportacions per països a Espanya, segons valor monetari (període 2002-07)
Font: Base de dades de comerç exterior de les Cambres de Comerç

9. Comercialització de les Denominacions d'Origen Catalanes

En aquest apartat s'analitza quina ha estat la participació de les denominacions d'origen catalanes en la comercialització de vins, tant pel que fa al mercat estatal com pel que fa al mercat exterior.

9.1. Comercialització al Mercat Estatal

A la taula 6 es mostra quina ha estat la participació de les denominacions d'origen catalanes en el **mercat estatal de vi tranquil** l'any 2007. Es diferencia entre quin ha estat el tipus de venda (embotellat o a doll) i, si es tracta de vins blancs, negres i/o rosats.

Comparant les **quantitats totals** de vi tranquil comercialitzades l'any 2006 i 2007 (*les dades del 2006 es publicaren al Butlletí núm. 1 de l'Observatori de la Vinya, el Vi i el Cava*), s'observa com aquestes **han disminuït**, tot i que en una proporció molt reduïda (**4,6%**).

Aquesta reducció ve donada per la disminució del vi tranquil comercialitzat a doll; quant al vi embotellat, les quantitats es mantenen, fins i tot augmenten molt lleugerament.

Segons la taula esmentada, analitzant les quantitats totals, s'observa que la **D.O. Penedès** comercialitza al voltant d'un **30%** del vi tranquil català en el mercat estatal.

Per darrera d'aquesta però molt propera, estaria la **D.O. Catalunya** (**28,7%** del vi tranquil català en el mercat estatal). Aquesta D.O. incrementa la seva comercialització en un 15,8% respecte l'any anterior (2006)..

Seguirien Tarragona (12,9%) i Terra Alta (7,5%), que incrementen molt les seves proporcions respecte l'any anterior.

L'increment de la D.O. Tarragona (119%) és degut al gran augment de la comercialització de vi tranquil embotellat, ja que el vi tranquil a doll pateix una davallada important.

Quant a la D.O. Terra Alta, incrementa la seva comercialització total de vi tranquil en un 44,6%, gràcies als seus vins rosats i negres embotellats.

Destaca especialment la D.O. Conca de Barberà per la seva important davallada. Aquesta denominació d'origen va representar un 16,4% del vi tranquil català en el mercat estatal (2006), que ha davallat fins a un 2,5 %.

Quant al tipus de comercialització del vi tranquil, el 93% es realitza embotellat.

Destaquen les D.O. Montsant, Conca de Barberà i Empordà Costa Brava, per les que la representació de vendes a doll és representativa (68%, 67% i 23%, respectivament).

No obstant per a la D.O. Empordà C-B aquest percentatge s'ha reduït, ja que el 2006 assolía el 50%.

S'observa també com algunes D.O. han modificat les seves proporcions respecte l'any 2006. La D.O. Conca de Barberà presenta un 67% a doll, quan l'any anterior quasi la totalitat del seu vi es comercialitzava embotellat.

Tanmateix, la D.O. Tarragona canvia les seves proporcions, ja que el 2007 la comercialització de vi a doll és gairebé inexistent, mentre que el 2006 va ser representativa (67%).

Taula 6

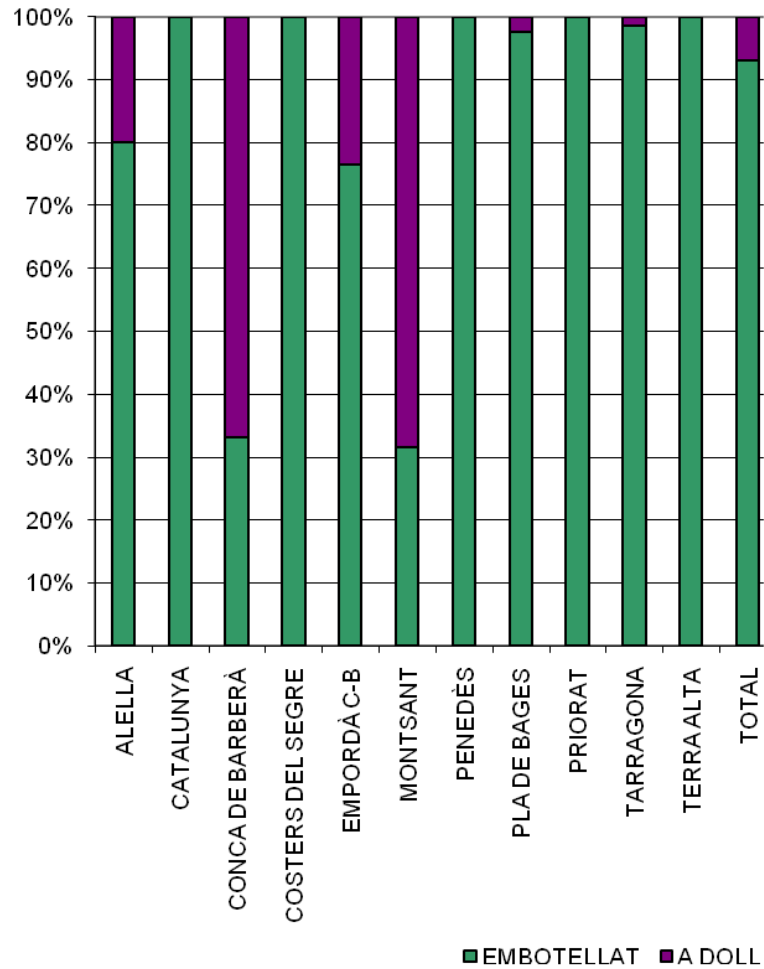
Comercialització de vi tranquil al mercat estatal per part de les diferents D.O.'s (Hectolitres, 2007)

Font: INCAVI

VI TRANQUIL									
HECTOLITRES	EMBOTELLAT				A DOLL				TOTAL
	Blanc	Rosat	Negre	Total Embotellat	Blanc	Rosat	Negre	Total a Doll	
ALELLA	3.768,00	328,00	632,00	4.728,00	850,00	160,00	162,00	1.172,00	5.900,00
CATALUNYA	61.903,00	34.213,00	90.440,00	186.556,00	0,00	0,00	0,00	0,00	186.556,00
CONCA DE BARBERÀ	2.117,00	528,00	3.050,00	5.695,00	8.312,58	678,24	2.496,64	11.487,46	17.182,46
COSTERS DEL SEGRE	8.457,00	1.618,00	19.837,00	29.912,00	0,00	0,00	0,00	0,00	29.912,00
EMPORDÀ C-B	7.834,26	3.708,89	14.967,53	26.510,68	2.013,82	3.687,84	2.389,91	8.091,57	34.602,25
MONTSANT	800,00	665,00	9.021,00	10.486,00	0,00	0,00	22.622,00	22.622,00	33.108,00
PENEDÈS	112.724,00	23.326,00	59.465,00	195.515,00	0,00	0,00	0,00	0,00	195.515,00
PLA DE BAGES	1.380,00	760,00	4.780,00	6.920,00	0,00	0,00	161,52	161,52	7.081,52
PRIORAT	343,00	63,00	6.594,00	7.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	7.000,00
TARRAGONA	29.358,00	9.043,00	44.224,00	82.625,00	452,00	629,00	0,00	1.081,00	83.706,00
TERRA ALTA	5.066,32	698,33	42.594,33	48.358,98	0,00	0,00	0,00	0,00	48.358,98
TOTAL	233.750,58	74.951,22	295.604,86	604.306,66	11.628,40	5.155,08	27.832,07	44.615,55	648.922,21

Fig.23
Distribució del vi tranquil al mercat estatal segons el seu tipus de venda (any 2007)

Font:
 INCAVI

Quant a la comercialització de vi especial, segons la taula 7, queda palès que és la D.O. Cava la principal comercialitzadora. Aquesta representa un 96% sobre el total de vi especial comercialitzat al mercat estatal.

Les altres produccions es poden considerar minoritàries, encara que per a la D.O. Alella, la comercialització de vi especial té una major importància que la del seu vi tranquil (escumosos).

Destacar la D.O. Penedès, que augmenta un 40,4% respecte l'any 2006 la comercialització de vi especial al mercat estatal; particularment gràcies al vi d'agulla embotellat i, la D.O. Terra Alta, que contràriament, perd un 61% respecte el 2006, tot i que els volums comercialitzats en valor absolut tampoc eren molt rellevants.

Taula 7

Comercialització de vi especial al mercat estatal per part de les diferents D.O.'s (Hectolitres, 2007)

Font: INCAVI i elaboració pròpia a partir de dades del CR del Cava

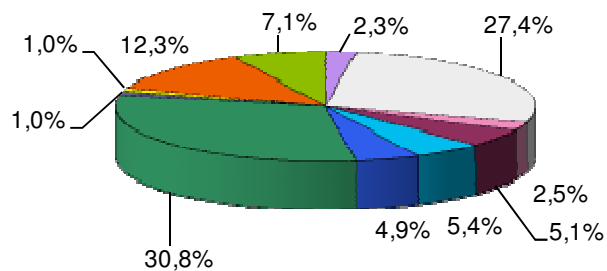
VI ESPECIAL									
HECTOLITRES	EMBOTELLAT				A DOLL				TOTAL
	De licor	Escumosos	D'agulla	Total Embotellat	De licor	Escumosos	D'agulla	Total a Doll	
ALELLA	27,26	9713,06	0,00	9.740,32	0,00	0,00	0,00	0,00	9.740,32
CATALUNYA	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
CONCA DE BARBERÀ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
COSTERS DEL SEGRE	0,00	4864,39	0,00	4.864,39	0,00	0,00	0,00	0,00	4.864,39
EMPORDÀ C-B	604,17	0,00	0,00	604,17	1.522,52	0,00	0,00	1.522,52	2.126,69
MONTSANT	154,00	0,00	0,00	154,00	0,00	0,00	0,00	0,00	154,00
PENEDÈS	0,00	267,00	13.619,00	13.886,00	0,00	0,00	0,00	0,00	13.886,00
PLA DE BAGES	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
PRIORAT	2,00	0,00	0,00	2,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2,00
TARRAGONA	150,00	0,00	0,00	150,00	0,00	0,00	0,00	0,00	150,00
TERRA ALTA	73,07	0,00	0,00	73,07	0,00	0,00	0,00	0,00	73,07
CAVA	0,00	736.252,50	0,00	736.252,50	0,00	0,00	0,00	0,00	736.252,50
TOTAL	1.010,50	751.096,95	13.619,00	765.726,45	1.522,52	0,00	0,00	1.522,52	767.248,97

Al gràfic a continuació es presenta la distribució de la comercialització de vi total al mercat estatal, sense incloure la D.O. Cava. Aquesta s'ha eliminat per poder realitzar un millor comparativa entre les altres D.O.

Cal esmentar que la D.O. Cava representa un 52% del total de vi i cava comercialitzat al mercat estatal.

Fig.24
Distribució de la comercialització de vi (tranquil i especial) al mercat estatal. 2007(HI.)

Font:
 INCAVI

■ ALELLA	□ CATALUNYA
■ CONCA DE BARBERÀ	■ COSTERS DEL SEGRE
■ EMPORDÀ COSTA-BRAVA	■ MONTSANT
■ PENEDÈS	■ PLA DE BAGES
■ PRIORAT	■ TARRAGONA
■ TERRA ALTA	

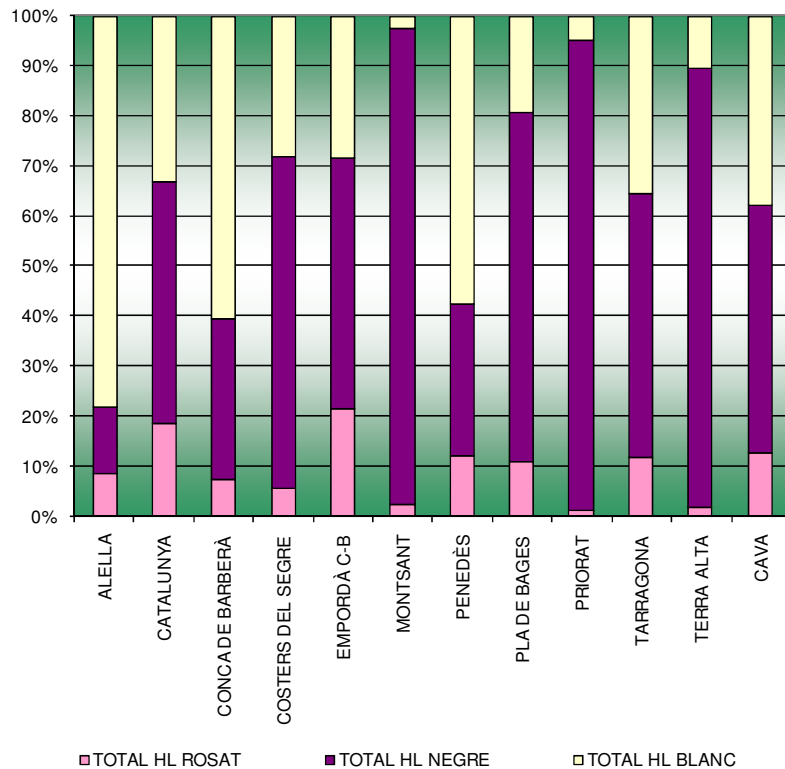
Pel que fa a la distribució del vi tranquil segons si es tracta de vi blanc, rosat o negre, es pot observar al gràfic a continuació: El vi negre obté una major representació global (49,8%), seguit del vi blanc (37,8%) i del rosat (12,3%).

Si analitzem la distribució per denominacions d'origen, destaquen com a productors de vi negre les D.O. Priorat i Montsant, en les que el vi negre representa més del 90%, i també Terra Alta (més del 80%). Com a D.O. productora de vi blanc destacaria Alella (més del 75% del vi tranquil produït és blanc) i, en un terme mig es situarien les D.O. Penedès i Conca de Barberà, encara que amb una lleugera orientació vers la producció de vi blanc (57,7% i 60,7%, respectivament).

Destaca especialment aquesta darrera D.O. (Conca de Barberà), ja que les proporcions varien molt significativament respecte a les del 2006 (en el 2006 va comercialitzar únicament un 18,3% de vi blanc).

Fig.25
Distribució la comercialització de vi al mercat estatal. 2007

Font:
INCAVI

9.2. Comercialització al Mercat Exterior

A la taula 8 es mostra quina ha estat la participació de les denominacions d'origen catalanes en el **mercat exterior de vi tranquil** l'any 2007. Es diferencia entre quin ha estat el tipus de venda (embotellat o a doll) i, si es tracta de vins blancs, negres i/o rosats.

Comparant les **quantitats totals** de vi tranquil comercialitzades l'any 2006 i 2007 (les dades del 2006 es publicaren al Butlletí núm. 1 de l'Observatori de la Vinya, el Vi i el Cava), s'observa com aquestes **han incrementat en un 7,5%**.

Aquest augment es plasma a la majoria de denominacions d'origen, donat que aquestes, o bé han augmentat o bé han mantingut les seves xifres respecte l'any anterior; essent les que han reduït una minoria i en quanties petites (màxima reducció del 10% per a la D.O. Penedès).

Destaquen pel seu augment en les exportacions de vi tranquil les D.O. Alella i Conca de Barberà, amb increments al voltant del 300%. En percentatges inferiors però no menyspreables, destacarien la D.O. Tarragona (75%) i Terra Alta, Priorat i Montsant (al voltant del 35-40%).

Tanmateix, a partir de la taula 9, es pot observar com és la **D.O. Catalunya** la que representa una major quota d'exportació entre les D.O. Catalanes (41,1%), seguida de la **D.O. Penedès** (24,8%).

Quant al tipus de comercialització del vi tranquil, al igual que al 2006, es realitza embotellada en quasi bé la seva totalitat (figura 26). És la D.O. Alella la que presenta una major proporció de vi comercialitzat a doll, tot i que inferior al 10%.

Quant a la comercialització de vi especial (taula 9), queda palès altra vegada que és la D.O. Cava la principal productora, gairebé representa la totalitat de vi especial comercialitzat al mercat exterior.

Les altres produccions es den considerar minoritàries, tot i que per a algunes D.O. es poden observar creixements espectaculars, com la D.O. Conca de Barberà (increment superior al 3000% gràcies al seu vi d'agulla embotellat) i la D.O. Terra Alta (increment superior al 50% gràcies al seu vi d'agulla a doll).

Taula 8

Comercialització de vi tranquil al mercat exterior per part de les diferents D.O.'s (Hectolitres, 2007)

Font: INCAVI

HECTOLITRES	VI TRANQUIL								TOTAL
	EMBOTELLAT				A DOLL				
	Blanc	Rosat	Negre	Total Embotellat	Blanc	Rosat	Negre	Total a Doll	
ALELLA	1.409,00	196,00	2.044,00	3.649,00	323,00	11,00	44,00	378,00	4.027,00
CATALUNYA	36.410,40	12.813,03	121.003,30	170.226,73	0,00	0,00	0,00	0,00	170.226,73
CONCA DE BARBERÀ	4.989,91	195,53	12.451,16	17.636,60	0,00	0,00	0,00	0,00	17.636,60
COSTERS DEL SEGRE	3.664,92	366,48	22.137,03	26.168,43	0,00	0,00	500,00	500,00	26.668,43
EMPORDÀ C-B	551,38	646,10	2.436,97	3.634,45	0,00	0,00	0,00	0,00	3.634,45
MONTSANT	885,62	988,45	19.309,58	21.183,65	0,00	0,00	0,00	0,00	21.183,65
PENEDÈS	57.756,62	4.749,92	40.322,89	102.829,44	0,00	0,00	0,00	0,00	102.829,44
PLA DE BAGES	225,65	37,05	986,09	1.248,79	0,00	0,00	0,00	0,00	1.248,79
PRIORAT	257,00	240,00	8.192,00	8.689,00	0,00	0,00	0,00	0,00	8.689,00
TARRAGONA	775,18	672,56	26.620,61	28.068,35	0,00	0,00	100,00	100,00	28.168,35
TERRA ALTA	1.101,10	47,82	28.395,86	29.544,78	0,00	0,00	0,00	0,00	29.544,78
TOTAL	108.026,78	20.952,95	283.899,48	412.879,21	323,00	11,00	644,00	978,00	413.857,21

Taula 9

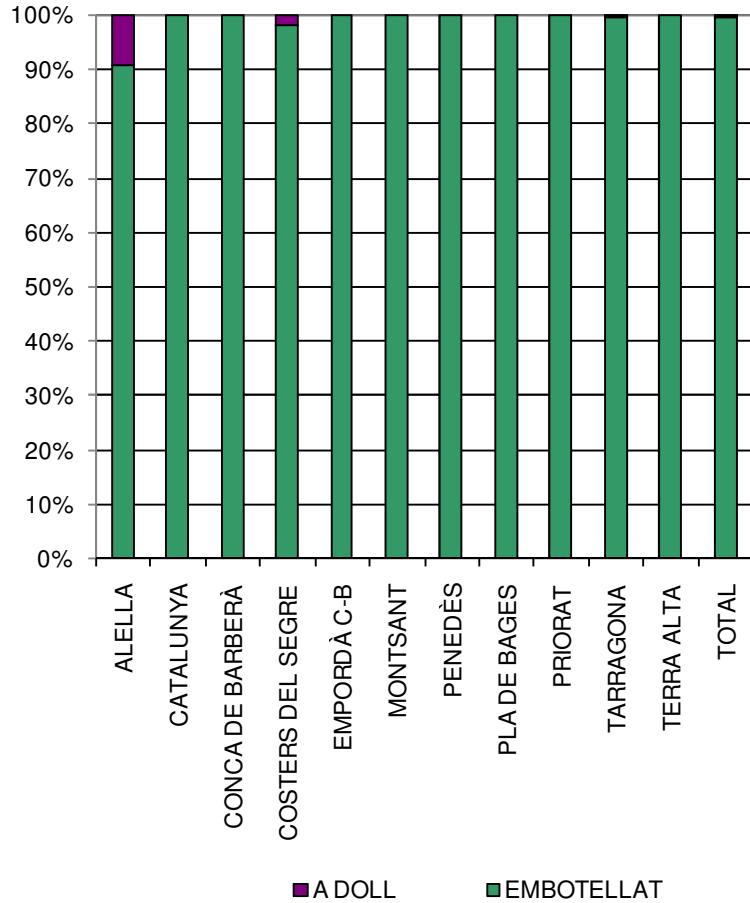
Comercialització de vi especial al mercat exterior per part de les diferents D.O.'s (Hectolitres, 2007)

Font: INCAVI i elaboració pròpia a partir de dades del CR del Cava

HECTOLITRES	VI ESPECIAL								TOTAL
	EMBOTELLAT				A DOLL				
	De licor	Escumosos	D'agulla	Total Embotellat	De licor	Escumosos	D'agulla	Total a Doll	
ALELLA	0,00	15	0,00	15,00	7,00	723,00	0,00	730,00	745,00
CATALUNYA	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
CONCA DE BARBERÀ	0,00	0,00	6.076,00	6.076,00	0,00	0,00	597,44	597,44	6.673,44
COSTERS DEL SEGRE	0,00	452,32	0,00	452,32	0,00	0,00	486,42	486,42	938,74
EMPORDÀ C-B	74,08	0,00	0,00	74,08	0,00	0,00	0,00	0,00	74,08
MONTSANT	277,44	0,00	0,00	277,44	0,00	0,00	0,00	0,00	277,44
PENEDÈS	0,00	27.847,00	55.677,50	83.524,50	0,00	0,00	0,00	0,00	83.524,50
PLA DE BAGES	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	9,00	9,00	9,00
PRIORAT	15,30	0,00	0,00	15,30	0,00	0,00	0,00	0,00	15,30
TARRAGONA	9,48	0,00	0,00	9,48	0,00	0,00	0,00	0,00	9,48
TERRA ALTA	192,68	0,00	0,00	192,68	0,00	0,00	1.044,68	1.044,68	1.237,36
CAVA	0,00	950.869,46	0,00	950.869,46	0,00	0,00	0,00	0,00	950.869,46
TOTAL	568,98	979.183,78	61.753,50	1.041.506,26	7,00	723,00	2.137,54	2.867,54	1.044.373,80

Fig.26
Distribució del vi tranquil al mercat exterior segons el seu tipus de venda (any 2007)

Font:
 INCAVI

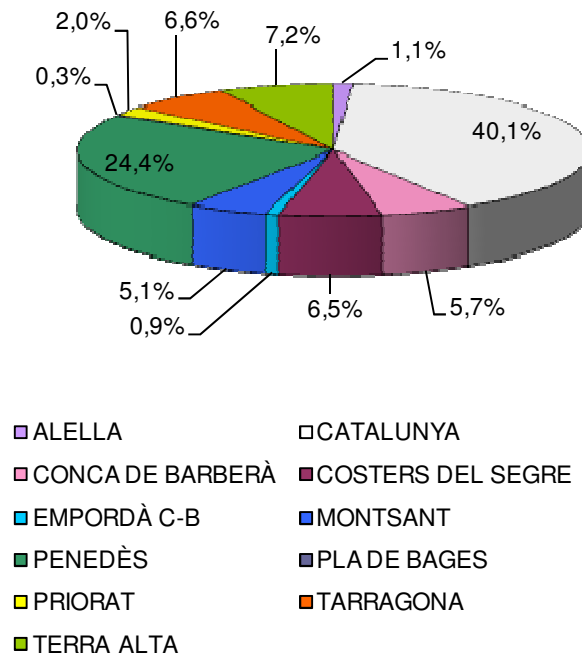

Al gràfic a continuació es presenta la distribució de la comercialització de vi total al mercat exterior (tranquil i especial), sense incloure la D.O. Cava. Aquesta s'ha eliminat per poder realitzar un millor comparativa entre les altres D.O.

Cal esmentar que la D.O. Cava representa un 69% del total de vi i cava comercialitzat al mercat exterior.

Fig.27
Distribució de la comercialització de vi (tranquil i especial) al mercat exterior. 2007

Font:
 INCAVI

Pel que fa a la distribució del vi tranquil al mercat exterior, segons si es tracta de vi blanc, rosat o negre, es pot observar al gràfic a continuació: El vi negre domina respecte als altres amb una representació global del 68,8%, seguit del vi blanc (26,2%) i del rosat (5,1%) (figura 27).

Si analitzem la distribució per denominacions d'origen, destaquen com a comercialitzadores de vi negre les D.O. Terra Alta, Tarragona, Priorat, Montsant, i Costers del Segre en les que el vi negre representa més del 85%, en alguns casos gairebé assolint la totalitat.

Com a D.O. productora de vi blanc no destacaria cap especialment per una orientació molt marcada. En tot cas, es situaria la D.O. Penedès amb un 56,2% de vi blanc comercialitzat.

Caldria també realitzar una **comparativa** entre la comercialització al **mercat estatal** i al **mercat exterior**.

Sobre el total de vi tranquil, es comercialitza un **61% en el mercat estatal** i un **39% en el mercat exterior**.

La suma de tots dos destins equival a un total de **1.062.779 hectolitres**.

No obstant, l'orientació vers el mercat estatal o exterior varia segons la denominació d'origen. La majoria de les D.O. s'orienten prop del 50% vers mercat exterior, tot i que només hi ha dues D.O. que superi aquesta proporció (Priorat i Conca de Barberà).

Destaquen Empordà C-B i Pla de Bages per la seva menor orientació vers el mercat exterior (10-15%).

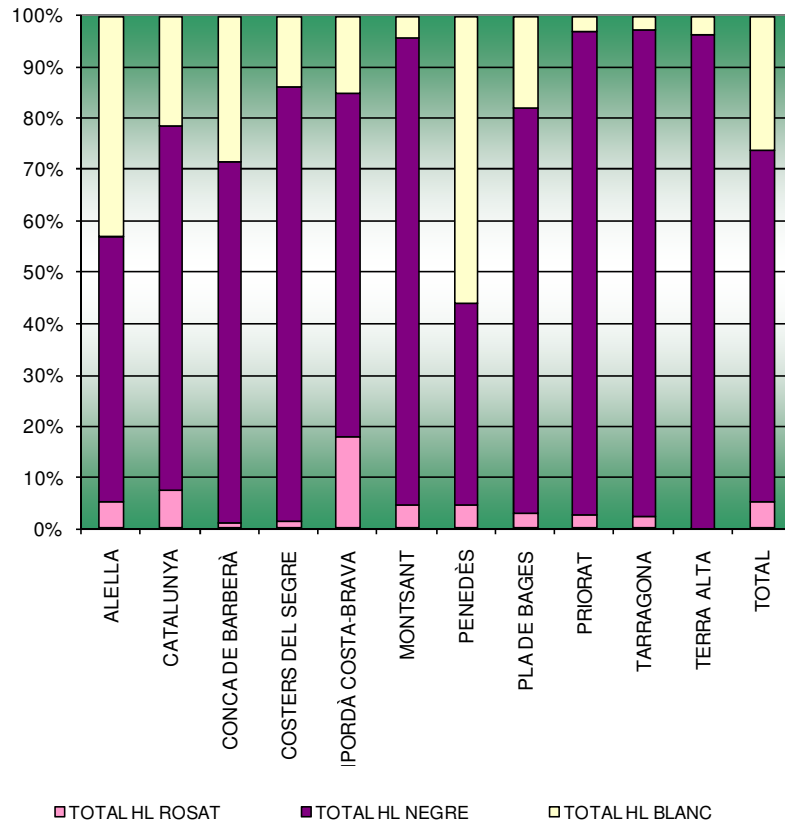
Pel que fa al vi especial, es comercialitza un **56% en el mercat exterior** i un **44% en el mercat estatal**.

La suma de tots dos destins equival a un total de **1.728.934 hectolitres**.

Les orientacions vers el mercat estatal o exterior varien molt segons la denominació d'origen. Així, algunes D.O. comercialitzen tot o gairebé tot el seu vi especial en el mercat exterior (Conca de Barberà – 100%-, Terra Alta -94% - i Priorat -88%-), mentre d'altres ho fan vers el mercat estatal, (Empordà C-B – 97%-, Tarragona i Penedès - 94%-, Alella -93%- i Costers del Segre -84%-).

Fig.28
Distribució la comercialització de vi al mercat exterior. 2007

Font:
INCAVI

BLOC IV: EVOLUCIÓ DE PREUS AL CONSUM

Preus en Establiments Comercials d'Alimentació

Seguint la metodologia establerta en el butlletí número 2, es determinen els preus de determinats vins i caves catalans (vins de referència) en diversos establiments comercials d'alimentació.

Aquests **vins de referència**, com es mostra a la taula 6, inclouen dos vins blancs (un jove i un d'agulla), cinc vins negres (un jove, tres criances i un reserva) i tres caves (brut, brut Nature i reserva), als que se'ls hi assigna un codi de referència.

A la taula 7 es mostren els establiments de referència escollits. Aquests s'han classificat segons la seva gamma comercial en funció del tipus d'establiment i dels preus al consum esperats (hipermercat, alta-mitja i mitja-baixa). També se'ls hi assigna un codi de referència.

Aquests vins de referència i establiments es corresponen amb els estudiats en el butlletí número 2 i, queden establerts pel seguiment de l'evolució dels preus al consum en els successius butlletins, a no

ser que s'especifiqui el contrari.

La darrera recollida de preus es va realitzar durant el mes d'Agost (taula 12).

Taula 10. **Vins i caves de referència observats**

Codi	Classificació principal	Altres definicions
1	Vi blanc	Jove
2	Vi blanc	D'agulla
3	Vi negre	Jove
4	Vi negre	Criança
5	Vi negre	Criança
6	Vi negre	Reserva
7	Vi negre	Criança
8	Cava	Brut
9	Cava	Brut Nature
10	Cava	Reserva

Taula 11. **Establiments comercials**

Codi	Gama
A	Hipermercat
B	Alta - Mitja
C	Alta - Mitja
D	Mitja - Baixa
E	Mitja - Baixa
F	Mitja - Baixa
G	Hipermercat
H	Mitja - Baixa
I	Mitja - Baixa

S'observa, al igual que el butlletí anterior, que els **vins blancs** escollits estan molt representats als establiments observats.

Pel que fa als **vins negres**, la representació és –de nou– més baixa i irregular, tot i que independent a la gamma dels establiments.

No obstant, el producte 3 (jove) continua essent el més representat, observat en tots els establiments.

Destaca com el producte 6, no trobat anteriorment en cap establiment, aquesta vegada ha estat localitzat en 6 dels 9 establiments. Així, aquesta vegada el producte menys representat ha estat el número 5, únicament present en 3 establiments.

Tanmateix, **s'observa que no existeix gaire variació de preus segons el tipus d'establiment, tot i que per a determinats productes (vi negre i cava), els preus han estat força més baixos en els hipermercats.** Destaca especialment el producte 4.

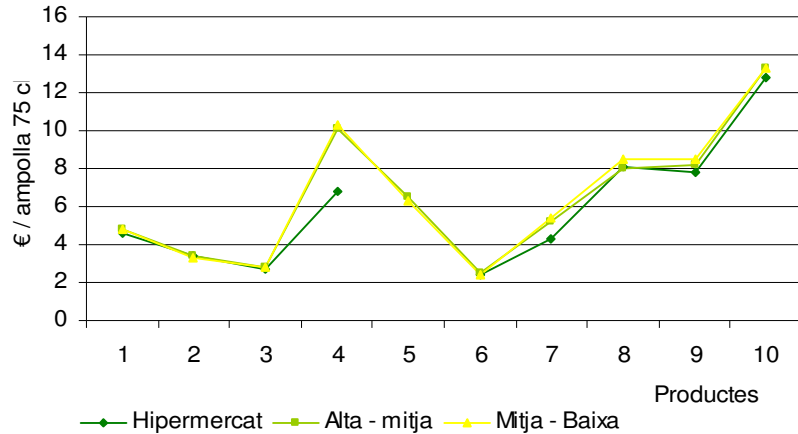
Taula 12

Preus al consum. Juliol 2008. Resultats obtinguts classificant els establiments d'alimentació en funció de la seva gamma comercial (àrea metropolitana de Barcelona)

Font: Observatori de la Vinya, el Vi i el Cava

Gamma	Productes									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Hipermercat	4,63	3,39	2,70	6,85	-	2,38	4,32	8,13	7,85	12,80
Alta- mitja	4,80	3,45	2,80	10,15	6,50	2,48	5,22	7,99	8,22	13,35
Mitja- baixa	4,79	3,31	2,84	10,35	6,29	2,40	5,40	8,47	8,49	13,35
Promig	4,74	3,38	2,78	9,12	6,40	2,42	4,98	8,20	8,19	13,17
Coef.var	2,0%	2,0%	2,6%	21,5%	2,3%	2,1%	11,6%	3,0%	4,0%	4,0%

Fig.29
Comparativa de preus segons tipus d'establiment (dades taules 10).
 Font: Observatori de la Vinya, el Vi i el Cava

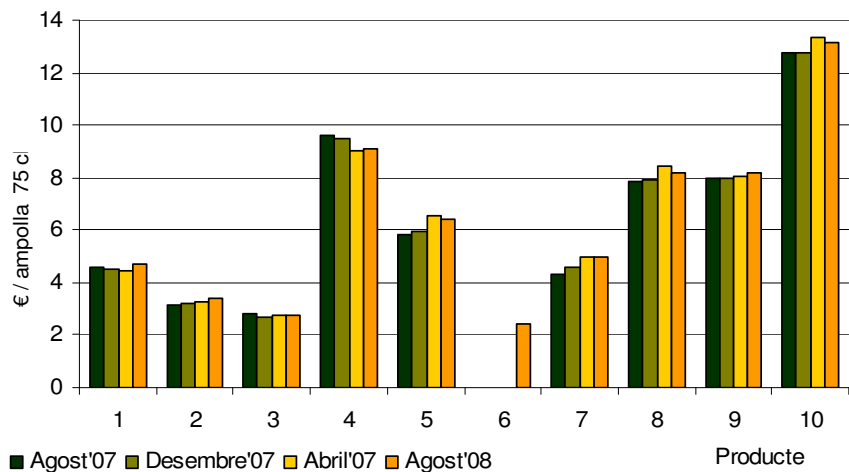

En el present butlletí, aprofitant que ja s'ha complert un any en les observacions dels preus al consum, voldríem comentar quines han estat les estratègies pels diferents tipus de productes, des d'aquesta **perspectiva anual**.

En el cas del **vi blanc i el cava**, es pot observar un **increment del preus**, tot i que equiparable amb l'increment de preus experimentat en un any natural (al voltant del 5%).

En canvi, pel **vi negre** s'observen dues estratègies diferents independents de la categoria de preus del producte. Mentre uns han optat per un increment de preus, en aquest cas més acusada que en la resta de productes (al voltant del 10%), altres han optat per una estratègia contrària de reducció de preus.

Fig.30
Evolució dels preus al consum: agost i desembre del 2007 i abril del 2008.
 Font: Observatori de la Vinya, el Vi i el Cava

BLOC V: EL MERCAT DEL VI FRANCÈS

Aquest bloc recull la informació més rellevant publicada en el darrer informe sobre el mercat del vi francès portat a terme per l'Oficina Econòmica i Comercial de l'Ambaixada d'Espanya a París, finançat per l'ICEX (2007). Per a més informació poden dirigir-se a la font principal (ICEX. El mercado de vino en Francia. 2007).

Introducció. Classificació dels vins a França

És conegut que a la Unió Europea i a casa nostra, els vins es classifiquen en dues categories: vins de taula i VQPRD (vi de qualitat procedent de regió determinada).

No obstant, **a França es reconeixen**, des del 1973, **quatre categories diferents segons la qualitat del vi**.

Aquestes quatre categories es divideixen primerament en dues, que serien equiparables a les que utilitzem a Catalunya: els VQPRD i els Vins Corrents.

Els VQPRD (vi de qualitat procedent de regió determinada) es subdivideixen en:

- **Vins AOC** (vins d'appellation d'origine contrôlée): vins amb denominació d'origen controlada. Aquests vins provenen de les regions productores més prestigioses de França i estan sotmesos a criteris de producció molt estrictes com, controls, anàlisis i degustacions professionals per part de l'INAO (Institut Nacional de Denominacions d'Origen). Al voltant del 45% de los vins francesos es troben dins d'aquesta categoria.
- **Vins AO-VDQS** (appellation d'origine, vins de qualité supérieure): vins de qualitat superior. Segueixen en qualitat als anteriors. Es sotmeten també als criteris de l'INAO. En general, els VDQS estan destinats a ser promocionats al rang d'AOC.
Aquesta categoria podria equiparar-se amb el vins de Denominació d'Origen Qualificada.

Els vins corrents :

- **Vins del país** (vins du pays): són produïts en una regió exclusiva i estan sotmesos a la reglamentació francesa. Obeeixen unes regles de producció precises i també es sotmeten l'anàlisi i a una comissió de degustació d'ONIVINS. La reglamentació es menys estricta que pels vins AOC. Es venen amb el nom de la regió.
- **Vins de taula** (vins de table): no tenen un origen geogràfic concret. S'acostumen a elaborar a partir de la barreja de vins diferents (d'una o varies regions o països de la UE) i es venen amb una marca comercial. Estan subjectes a la reglamentació europea.

Producció de Vi a França

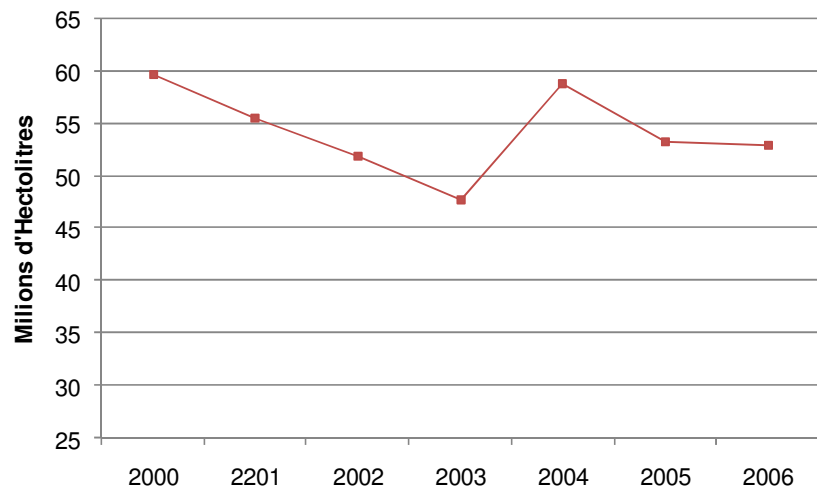
La producció de vi a França oscil·la en els darrers anys al voltant dels 55 milions d'Hectolitres (Figura 31). Destaca el descens en la producció l'any 2003, degut a una onada de calor aquella temporada, recuperant-se la producció l'any vinent, fins assolir una xifra estable

de 53 milions d'Hectolitres el 2006.

Aquests nivells de producció del 2005, situen a França com a primer productor mundial de la Unió Europea i del món, seguida d'Itàlia i d'Espanya, amb 50,5 i 34,8 milions d'Hectolitres, respectivament (Font: OIV).

Fig.31
Producció de vi a França (Milions d'Hectolitres). 2000-06.

Font: ONIVINS. Office National Interprofessionnel des Fruits, des Legumes, des Vins et de l'Horticulture

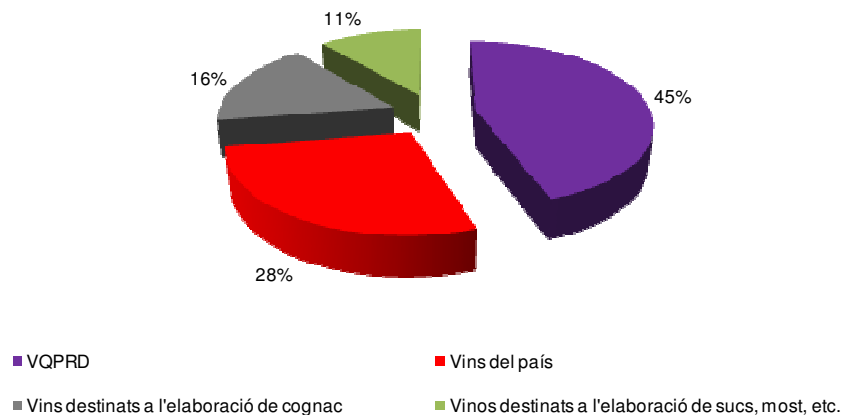

D'aquests 53,7 milions d'Hectolitres produïts el 2006, si diferenciem les produccions segons el tipus de vi (figura 32), es pot observar com els VQPRD, són els produïts en major proporció, principalment els vins AOC, que representen el 98,5% dels VQPRD. En comparació amb el que succeeix a Catalunya, la proporció de VQPRD és baixa (a Catalunya el 95% aproximadament del vi produït és VQPRD). Més endavant observarem com aquestes proporcions també es mantenen quant al consum.

S'observa també com la representació dels vins del país és considerable (28%).

Fig.32
Producció per categories de vi (en volum). 2006.

Font: AGRESTE. Servei Estadístic del Ministeri d'Agricultura francès.

Comerç Exterior de Vi a França

Tant el valor de les importacions com el de les exportacions franceses s'han mantingut força estables en els darrers anys. De tota manera s'observa un lleuger increment de les importacions (6,2%), que es reflecteix sobretot en una lleugera davallada de la taxa de cobertura (figures 33 i 34), tot i que aquesta, com s'observa, és molt elevada (mitjana del 884% del 2000 al 2006).

Fig.33

Exportacions, Importacions i Balança comercial de vi a França (Milions d'Hectolitres). 2000-06.

Font: Duanes franceses.

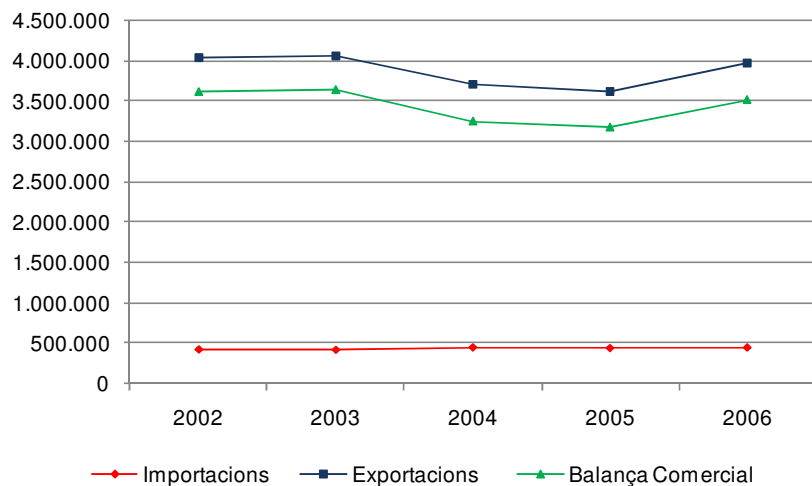
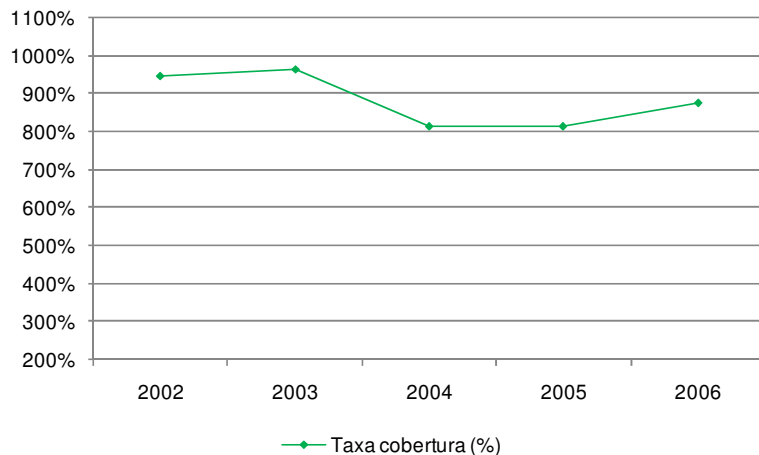

Fig.34

Taxa de cobertura de vi a França (en percentatge). 2000-06.

Font: Duanes franceses.

Importacions de Vi franceses

Com ja s'ha comentat, les importacions de vi franceses en front de les exportacions no són gaire elevades. No obstant, dels 5,1 milions d'Hectolitres importats de mitjana durant el període 2002-06 (font ONIVINS), el primer proveïdor de vins a França en volum és Espanya, amb 2,3 milions d'Hectolitres.

A continuació (figura 35) es mostra la participació dels diferents països que exporten vi a França embotellat.

A la taula següent (taula 13) es mostra el valor de les importacions totals per països.

En l'apartat de vins embotellats, Espanya ocupa el tercer lloc com a proveïdor de França (8,33%), per darrera de Portugal (30,85%) i d'Itàlia (15,73%). En quart lloc es situarien els EE.UU (5,86%)

Portugal és el primer proveïdor en valor de vi embotellat; en volum seria Itàlia (gairebé 3 milions d'Hectolitres el 2006) (font ONIVINS).

Les exportacions portugueses a França corresponen en un 80% a vins de Porto.

Destaquen com les importacions franceses amb origen a Espanya s'han reduït lleugerament en els darrers 5 anys, mentre que s'han incrementat aquelles procedents d'altres països com, EE.UU., Regne Unit i Xile.

Quant a les importacions franceses amb origen a Catalunya, dins de la categoria de vi embotellat amb D.O., només destacarien les de la D.O. Penedès.

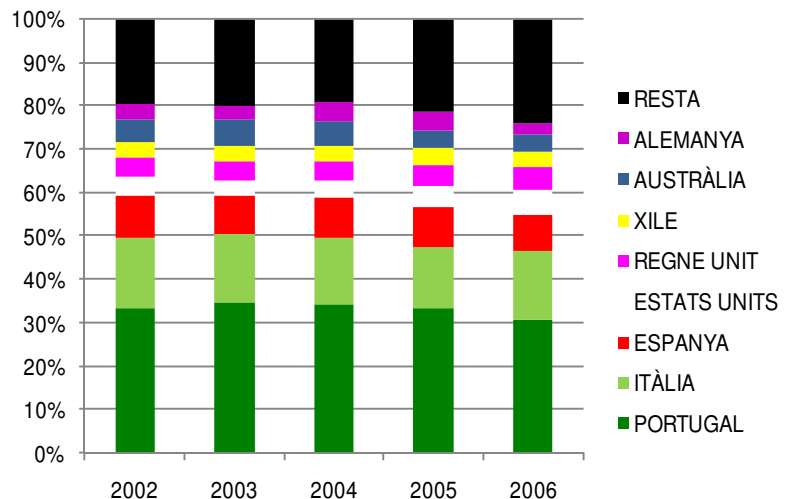
No obstant, tot i que s'han duplicat en el període del 2002 al 2006, aquestes representen únicament un 1,8% de les vendes espanyoles, essent majoritàries les importacions de vi sense D.O. (78%), o bé les de la D.O.Q. La Rioja (22,8%), en especial de vi negre (font: Duanes franceses).

Fig.35

Evolució de les importacions franceses de vi embotellat per països, segons valor monetari (període 2002-07)

Font: Duanes franceses.

a) Embotellat

Segons estimacions d'experts, la presència de vins estrangers en França no assoleix el 3% del consum en valor.

Així, el segment de vins estrangers no competeix amb els vins del mercat nacional, de manera que els vins catalans i espanyols no competeixen amb els francesos, sinó que **han de posicionar-se en**

relació a la resta de vins estrangers.

El consumidor francès està acostumat als sabors i marques nacionals, i es mostra desconeixedor i en alguns casos desconfiat vers els vins estrangers.

Entre els vins estrangers presents al mercat francès, cal diferenciar:

- Els vins procedents del sud d'Europa: d'Espanya, d'Itàlia i de Portugal, presents de manera tradicional en aquest mercat, ja sigui a través de les vendes a doll, a algunes marques individuals o vi de Porto.
- Els vins del Nou Món: de EE.UU., Austràlia, Xile, Argentina i Sud Àfrica, cadascun d'aquests presentant diferents evolucions a França
- Vins procedents d'altres països europeus: Gran Bretanya i Alemanya
- Vins procedents del Magreb: Marroc, Argèlia i Tuníssia.

La quota d'importacions de vins europeus a França ha anat disminuint des de finals dels '90, en benefici dels vins del Nou Món i del Magreb

Taula 13:

Evolució de les importacions TOTALS per països França, segons valor monetari (període 2002-07)

Font: *Duanes franceses*

PAÍS	2002	2003	2004	2005	2006	PROMIG
PORTUGAL	108.003	113.193	112.863	104.104	101.734	107.979
ESPANYA	72.848	88.223	106.623	101.317	85.553	90.913
ITÀLIA	91.582	68.227	67.282	66.221	79.164	74.495
RESTA	66.555	64.116	65.999	72.228	83.938	70.567
AUSTRÀLIA	20.094	20.058	21.643	19.321	18.004	19.824
XILE	18.332	17.495	19.537	22.877	19.869	19.622
ESTATS UNITS	16.441	13.706	16.179	18.223	23.129	17.536
REGNE UNIT	12.832	11.682	11.600	14.791	15.746	13.330
ALEMANYA	9.381	9.221	12.963	11.404	9.206	10.435
MARROC	5.786	8.564	7.678	5.522	5.749	6.660
SUD ÀFRICA	4.452	4.921	4.562	4.293	5.292	4.704
GRÈCIA	0	1.648	6.572	4.632	6.381	3.847
TOTAL	426.306	421.054	453.501	444.933	453.765	439.912

Consum de Vi a França

Les dades del 2005 fan referència a un consum de 33 milions d'Hectolitres (taula 14) quan als anys 60, el consum era de 60 milions d'Hectolitres. Això posa de manifest el descens inexorable del consum de vi a França, fenomen que afecta als principals productors de vi europeus (Espanya, Itàlia, ...).

Per exemple, el 1960 el consum de vi era de 100 litres per persona i any i de 61 litres el 1991. segons un estudi de l'Institut Francès d'Investigació Agrària (INRA), i l'Oficina Nacional Interprofessional de Vins (ONIVINS). Aquest consum ha baixat als 55 litres per persona

l'any 2005/06.

Comparant els consums de VQPRD i de vi de taula, s'observa com el VQPRD arriba a superar el consum de vi de taula (taules 14 i 15). A Catalunya i a Espanya, tot i que les tendències van en aquesta direcció, el vi de taula encara representa la major part del consum de vi.

Segons la taula 14, malgrat que el 2006, el consum ha mostrat signes de recuperació, es preveu que la tendència a la baixa torni a produir-se, ja que els consumidors francesos es decanten per d'altres begudes que substitueixen el vi, pronosticant una davallada del 25% en el consum de vi vers el 2010, respecte als nivells de consum del 1999 (*font: ICEX*).

Taula 14 .

Consum total francès per categories de vins. Milers d'Hectolitres 2002-06.

Font: DGI/DGDDI (Direction Général des Douanes et Droits Indirects)

	2001/02	2002/03	2003/04	2004/05	2005/06
VQPRD	16.834	16.144	15.821	17.608	17.535
Vi de Taula	17.486	14.417	17.069	15.312	15.730
TOTAL	34.320	30.561	32.890	32.920	33.265

Taula 15.

Consum per càpita i per categoria de vi. Litres.

Font: DGI/DGDDI (Direction Général des Douanes et Droits Indirects)

	2003/04	2004/05	2005/06
VQPRD	27,3	29,4	29,2
Vi de Taula	27,5	25,5	26,2
TOTAL	54,8	54,9	55,4

Pel que fa al consum per càpita, comparant-ho amb el que succeeix a Catalunya i a Espanya, observem com els consums són força superiors al país veí.

A Catalunya, el consum per càpita total estaria per sota dels 40 litres per càpita (essent les xifres espanyoles encara inferiors), mentre que a França s'observa que supera els 55 litres per càpita, xifra a la que faltaria afegir el consum de vins escumosos i altres vins.

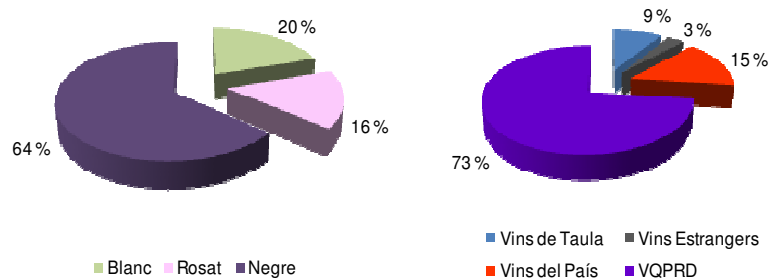
Estructura del consum

Segons el color i la categoria del vi, el consum s'estructura de la següent manera: el vi negre continua ocupant el primer lloc del mercat, essent el VQPRD, el que obté el major volum i valor de vendes (figura 36).

Fig.36

Estructura del consum de vins en valor. 2005.

Font: Le marketing book.

Tendències de consum

Tal i com hem observat en les dades de consum, aquest es va reduint gradualment, igual que el que succeeix als principals països productors de vi.

Es detecta que el consumidor regular pertany, sobretot, a un grup d'edat més avançada. Al igual que a Catalunya, el consum es redueix entre els segments més joves de la població.

No obstant, la demanda de vins de major qualitat augmenta (7,5 €/ampolla).

Com a causes d'aquesta reducció del consum destaquen:

1. Nous costums

- a. La jornada contínua de treball i el reduït temps per esmorzar
- b. La preferència per l'aigua embotellada a l'hora d'acompanyar els àpats
- c. Els joves no prenen alcohol acompanyant els àpats, sinó en d'altres moments. Els joves (15 a 24 anys) prefereixen begudes sense alcohol com sodes, sucres de fruita, refrescs, aigua...

2. Noves lleis per controlar el consum d'alcohol

3. Cerca de nous sabors

A la vegada, es detecta un increment del **consum de vi rosat**. El consumidor busca vins fàcils de beure, frescos i que combinin amb tot tipus d'àpats. Aquest tipus de vi, té l'avantatge d'agradar tant al consumidor habitual com al consumidor ocasional de vi.

Afegir que l'increment del consum de vi rosat s'ha donat també en la categoria d'escumosos: el consum de champagne rosat a incrementat un 24% en valor el 2005.

BLOC VI: RECVLL DE CAMPANYA 2008

En aquest bloc es presenten les dades recollides a partir de la utilització de la targeta magnètica vitivinícola (TVC) del RVC (Registre Vitivinícola de Catalunya).

Control de les pesades de raïm

Es presenten les dades de les pesades de raïm de la campanya actual i de les dues anteriors (figura 37).

És important destacar que les dades obtingudes de la campanya actual han estat recollides fins a dia 31 d'octubre del 2008 i que, per tant, poden acabar essent més elevades a tancament de campanya.

És per aquest motiu que es presenta a la taula 16, el percentatge de viticultors que han entrat el seu raïm, en relació amb el total de viticultors inscrits a la D.O., com a indicador de l'augment que poden encara experimentar les pesades introduïdes en la darrera campanya.

No obstant, aquest indicador no es podria aplicar com a coeficient per majorar la producció de raïm, degut al desconeixement sobre les característiques productives d'aquests viticultors.

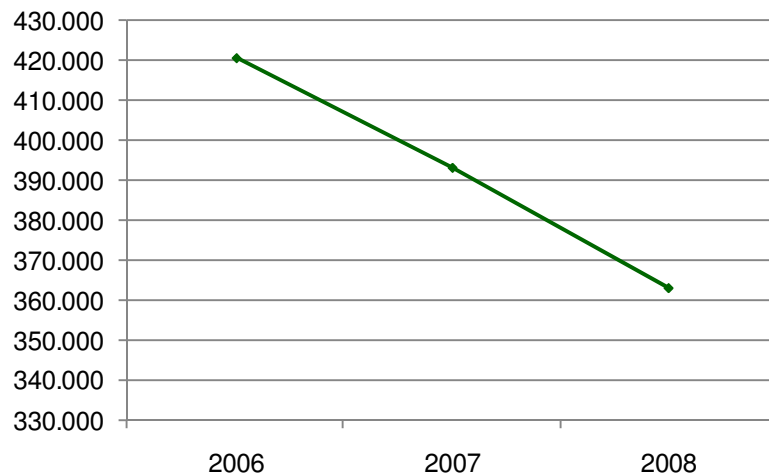
Tanmateix, per les dades de la taula 16, cal tenir en compte que no es tenen en compte els viticultors que han entrat raïm per a la D.O. Catalunya i Cava, per evitar duplicacions, així com tampoc aquells pels quals el seu raïm no s'ha qualificat, destinant-se a vi de taula o destil·lació.

A la figura 37, s'observa com la collita de raïm s'ha reduït en aquestes tres campanyes, tot i que percentualment les reduccions interanuals no han estat molt elevades: 6,5% i 7,7%, de l'any 2006 al 2007 i del 2007 al 2008, respectivament.

Fig.37

Tones de raïm total de les campanyes 2006, 2007 i 2008. Inclou totes les denominacions d'origen i varietats.

Font: RVC DAR

Taula 16.

Percentatge de viticultors inscrits a les D.O. que han entrat el seu raïm a data de 31 d'octubre del 2008. S'ometen les D.O. Catalunya i Cava, així com el raïm per a vi de taula i destil·lacions.

Font: RVC DAR

D.O.	% Viticultors inscrits a les D.O.
Terra Alta	88,03
Empordà	85,83
Priorat	83,57
Penedès	79,40
Montsant	69,90
Tarragona	68,88
Alella	52,50
Conca de Barberà	52,50
Costers del Segre	33,58
Pla de Bages	33,00
PROMIG	64,72

A la figura 38, tanmateix es presenten les entrades de raïm en tones, realitzades a partir de la TVC, diferenciant en aquest cas segons la denominació d'origen.

Com s'observa, aquesta informació es representa en tres figures independents donades les diferències d'escala existents entre les D.O.

A la figura 38a, queden representades les **D.O. Penedès i Cava** (les més importants en volum). Aquestes dues **recullen entre el 60 i el 65% de les entrades de raïm a Catalunya**. Les seves tendències però, són oposades: Per a la D.O. Penedès s'observa una tendència clarament creixent, mentre que per la D.O. Cava succeeix el contrari.

De tota manera, caldria esperar a obtenir una sèrie temporal més llarga i una utilització de la TVC més consolidada, per tal de poder concloure sobre les tendències de producció; així com per establir les proporcions qualificades sota les denominacions d'origen, en particular quant a la D.O. Cava i Catalunya, per la seva condició de superposició amb la resta de D.O.

La figura 38b representa les D.O. de producció intermèdia. Les tendències són decreixents excepte per a les D.O. Terra Alta i Tarragona. Aquestes dues, juntament amb la D.O. Catalunya, són les més importants en volum.

A la figura 38c es mostra el raïm recollit en les D.O. de menor producció – entre les que destaca la D.O.Q Priorat – conjuntament amb les quantitats destinades a vi de taula i a destil·lació.

En les sèries indicades es mostra una lleugera tendència decreixent, sobretot pel que fa a la darrera campanya, tot i que caldria esperar a observar quina ha estat la recollida final de raïm, ja que recordem que per al 2008, les dades disponibles es donen a dia 31 d'octubre del 2008;

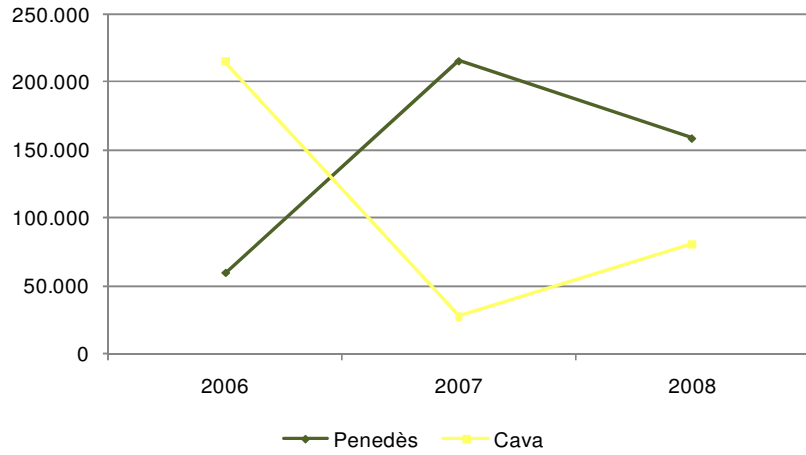
Com es pot observar, **els percentatges destinats a vi de taula i a destil·lació són minoritaris**. A la taula 17, s'indiquen els percentatges que han representat les D.O. i aquests destins (taula i destil·lació: promig del 0,4 % i del 0,1%, respectivament per les campanyes observades)

Fig.38

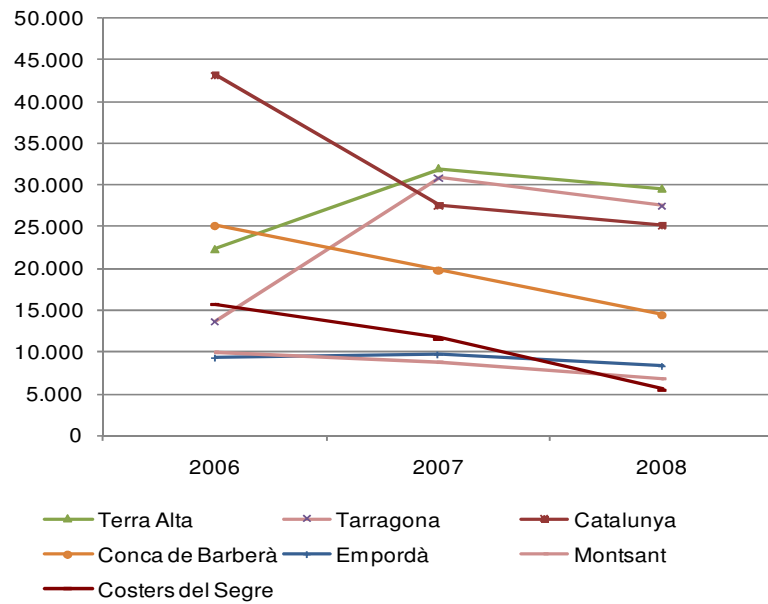
Tones de raïm total de les campanyes 2006, 2007 i 2008, diferenciant per D.O. i destí Vi de Taula i Destil·lació. Inclou totes les denominacions d'origen i varietats.

Font: RVC DAR

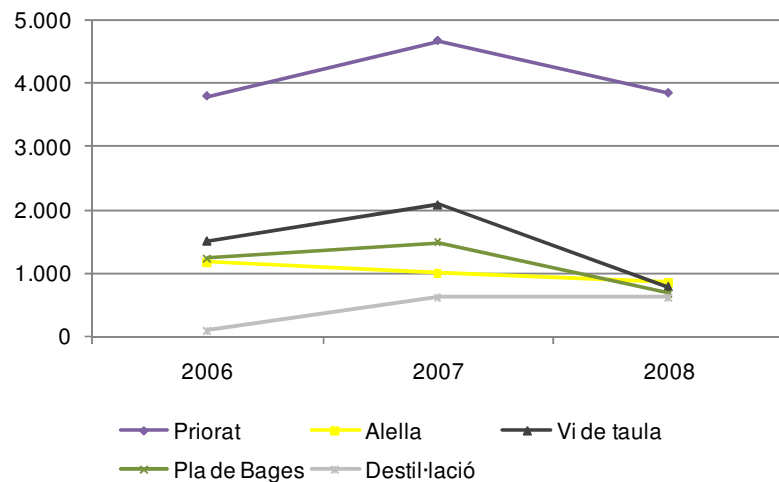
a)

b)

c)

Taula 17: **Proporció que han representat les entrades de raïm de la TVC per D.O. i destins (taula i destil·lació) en les campanyes 2006, 2007 i 2008.**

Font: DAR RVC

	2006	2007	2008	PROMIG
Penedès	14,0%	54,6%	43,4%	37,3%
Cava	50,9%	7,0%	22,2%	26,7%
Terra Alta	5,3%	8,1%	8,1%	7,2%
Tarragona	3,2%	7,8%	7,5%	6,2%
Catalunya	10,2%	7,0%	6,9%	8,0%
Conca de Barberà	5,9%	5,0%	3,9%	5,0%
Empordà	2,2%	2,4%	2,3%	2,3%
Montsant	2,3%	2,2%	1,8%	2,1%
Costers del Segre	3,7%	2,9%	1,5%	2,7%
Priorat	0,9%	1,2%	1,1%	1,0%
Alella	0,3%	0,3%	0,2%	0,3%
Vi de taula	0,4%	0,5%	0,2%	0,4%
Pla de Bages	0,3%	0,4%	0,2%	0,3%
Destil·lació	0,0%	0,2%	0,2%	0,1%
TOTAL	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Caracterització de les entrades

Les entrades de raïm a partir de la TVC es poden realitzar de dues maneres: una mitjançant **aplicació on-line** (que requereix Internet i previ codi del RVC), i una altra aplicació que es pot descarregar des de la pàgina web del DAR i que genera uns fitxers amb tota la informació de les pesades dels viticultors (**aplicació off-line**).

Aquests fitxers seguidament s'envien a la D.O. de primer destí del raïm per tal que les incloguin elles mateixes al sistema RVC de forma automàtica.

En aquest darrer cas, es va respectar el sistema d'aquells cellers que ja eren posseïdors d'un sistema informàtic de pesades de raïm i que de forma senzilla l'han modificat per adaptar-se al sistema integrat d'entrada de pesades de raïm.

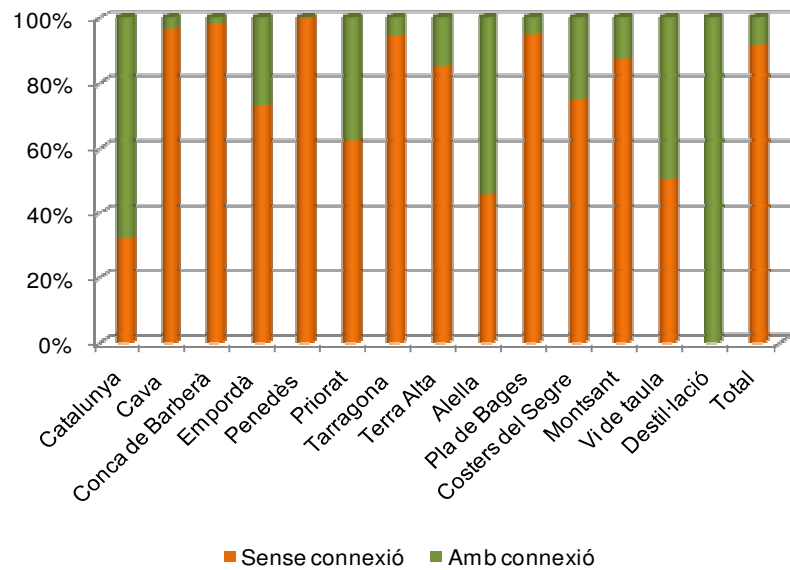
A la figura 39 es mostra quin és la proporció d'entrades realitzades on-line (amb connexió) i sense connexió per D.O. i destí (vi de taula i destil·lació), realitzades pels cellers.

Una altra característica de les pesades entrades amb la TVC és la **introducció del grau alcohòlic**. En principi es tracta d'una dada obligatòria; no obstant, en alguns casos aquesta dada no s'incorpora, el que es detecta com una incidència en la pesada. En general, segons dades del RVC, es tracta d'una minoria (2,1%). Destacaria la D.O. Costers del Segre, per la que aquest percentatge assoleix un 17,5%.

Fig.39

Percentatge d'entrades realitzades amb connexió i sense connexió a la campanya 2008. Expressat segons D.O. i destí Vi de Taula i Destil·lació. Inclou totes les varietats.

Font: RVC DAR

Com s'observa a la figura anterior, la majoria de cellers de les diferents D.O. prefereixen l'entrada al RVC sense connexió on-line. Destacarien pel contrari les D.O. Catalunya i Alella i el raïm destinat a destil·lació

Grau alcohòlic per varietat

Tal i com s'ha comentat en l'apartat anterior, les pesades entrades amb la TVC introdueixen com a dada el grau alcohòlic del raïm.

A la figura 40 apareixen representades les varietats més importants conreades a Catalunya, amb el grau alcohòlic mig obtingut per a aquesta campanya. En aquest càlcul, s'han introduït les pesades amb data fins a 29 d'octubre del 2008.

Fig.40

Grau alcohòlic promig per varietat. Campanya 2008 fins a 29 d'octubre. Inclou totes les D.O..

Font: RVC DAR

